

Засновники: Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського, Служба інформаційно-аналітичного забезпечення органів державної влади (СІАЗ). *Заснований у 2003 році. Виходить двічі на тиждень.*
Головний редактор В. Горовий, д-р іст. наук, професор, заступник гендиректора НБУВ. *Редакційна колегія:* Т. Гранчак, Ю. Половинчак, Л. Чуприна. *Бюлетень підготували:* О. Ворошилов, Т. Гранчак. *Адреса редакції:* НБУВ, просп. 40-річчя Жовтня, 3, Київ, 03039, Україна. Тел. (044) 524-25-48, (044) 525-61-03. E-mail: siaz2014@ukr.net, www.nbuviar.gov.ua. Свідоцтво про державну реєстрацію КВ № 5358 від 3 серпня 2001 р.

**Передрук матеріалів дозволяється лише
після погодження із СІАЗ: siaz2014@ukr.net**

РЕЗОНАНС

/Бюлетень матеріалів, підготовлених на базі аналізу
оперативної інформації електронних видань/

Додаток до журналу «Україна: події, факти, коментарі»

**№ 89
(27 листопада 2014 р.)**

ЗМІСТ

У ЦЕНТРІ УВАГИ	2
АНАЛІТИЧНИЙ РАКУРС	17
ЗАКОНОДАВЧА ВЛАДА	23
ВИКОНАВЧА ВЛАДА	26
ПОЛІТИКА	40
ЕКОНОМІКА	45
ЕКОНОМІКА УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ СВІТОВИХ КРИЗОВИХ ТЕНДЕНЦІЙ	49

У ЦЕНТРІ УВАГИ

Урочисте засідання Верховної Ради України з нагоди складення присяги новообраними народними депутатами України

27 листопада 2014 р. відбулося урочисте засідання Верховної Ради України з нагоди складення присяги новообраними народними депутатами України.

Голова Верховної Ради України сьомого скликання О. Турчинов відкрив урочисте засідання. У сесійній залі у виконанні хору прозвучав Державний Гімн України.

Від імені Верховної Ради України сьомого скликання О. Турчинов привітав новообраних народних депутатів, побажав їм плідної і конструктивної роботи у єдиному законодавчому органі України, вищому представницькому органі українського народу.

Головуючий повідомив, що на урочистому засіданні присутні Президент України П. Порошенко, Прем'єр-міністр України А. Яценюк, члени Кабінету Міністрів України, президенти України Л. Кравчук, Л. Кучма, В. Ющенко, голови Верховної Ради України попередніх скликань, народні депутати попередніх скликань, колишні прем'єр-міністри, голова та судді Конституційного суду України, голова Верховного суду України та голови вищих спеціалізованих суддів, генеральний прокурор України, голова Національного банку України, голова Центральної виборчої комісії, голова Служби безпеки України, керівники центральних органів виконавчої влади, Київський міський голова, голови обласних рад та голови обласних державних адміністрацій, предстоятелі церков і релігійних об'єднань України, представники дипломатичного корпусу, громадських організацій, засобів масової інформації.

Учасники урочистого засідання хвилиною мовчання вшанували пам'ять Героїв Небесної Сотні, військовослужбовців, які віддали своє життя за свободу, незалежність та територіальну цілісність України, а також цивільних громадян, які загинули під час розв'язаної Росією війни проти України.

Голова Верховної Ради України сьомого скликання О. Турчинов відповідно до Конституції України запросив народних депутатів встати і разом з найстаршим за віком народним депутатом зачитати текст присяги.

Народні депутати встали і зачитали текст присяги: «Присягаю на вірність Україні. Зобов'язуюсь усіма своїми діями боронити суверенітет і незалежність України, дбати про блага Вітчизни і добробут українського народу. Присягаю додержуватися Конституції України та законів України, виконувати свої обов'язки в інтересах усіх співвітчизників».

У сесійному залі у виконанні хору прозвучав духовний гімн України «Молитва за Україну».

О. Турчинов запросив народних депутатів своїми підписами скріпити

текст присяги.

О. Турчинов повідомив, що, у зв'язку з протиправним утриманням Н. Савченко під вартою на території Російської Федерації, нею особисто скріплено текст присяги народного депутата України в присутності адвоката.

О. Турчинов зазначив: «Керуючись принципом верховенства права, підготовчою депутатською групою було прийнято рішення, згідно з яким на електронному табло буде відтворено текст присяги, підписаної Надією Савченко. За існуючих сьогодні обставин це єдиний можливий засіб підтвердження вступу Н. Савченко на посаду народного депутата України».

На табло у сесійній залі була продемонстрована присяга народного депутата, підписана Н. Савченко.

Після підписання тексту присяги новообрані народні депутати здали підписані тексти присяги працівникам Апарату Верховної Ради України і отримали персональні картки для голосування та зареєструвалися для участі у першому пленарному засіданні першої сесії Верховної Ради України восьмого скликання.

У засіданні було оголошено перерву до 12-ї години.

О. Турчинов після перерви повідомив, що за результатами виборів, які відбулися 26 жовтня 2014 р., Центральна виборча комісія зареєструвала 419 народних депутатів. Склали присягу, вступили на посаду і зареєструвалися для участі в першому пленарному засіданні 418 народних депутатів.

«Таким чином, Верховна Рада України восьмого скликання є повноважною і може здійснювати свої конституційні повноваження», – зазначив О.Турчинов і оголосив про припинення повноважень Верховної Ради України сьомого скликання.

О. Турчинов закритим засіданням і запросив голову Підготовчої депутатської групи зайняти місце в президії (*Офіційний портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2014. – 27.11*).

Позачергове послання Президента України до Верховної Ради України «Про внутрішнє та зовнішнє становище України»

Великий український народ!

Високодостойні і вельмишановні новообрані народні депутати Верховної Ради України!

Високоповажні закордонні гості!

Виклики і загрози, яких перед нашою державою, перед Україною не стояло з часів Другої світової війни та повоєнної розправи з українським національним рухом... І водночас – унікальний шанс, який дуже відповідальний український народ подарував Українській державі, вперше обравши до українського парламенту проєвропейську конституційну

більшість, – таких можливостей не відкривалося перед Україною ще ніколи. Такою є вичерпна характеристика внутрішнього і зовнішнього становища. І наше з вами завдання можна передати простою формулою: відвести загрози і використати шанс.

В ці дні українці відзначають річницю Революції Гідності, героїчного повстання проти тиранії. Минуло відтоді лише 365 днів, лише один раз Земля обернулася навколо Сонця. Та, здається, пройшла ціла епоха – так сильно змінилася країна, так сильно змінився світ навколо нас.

Завтра – рік після Вільнюсу, 28-29 листопада 2013 року у Вільнюсі Україна мала підписати історичну Угоду про асоціацію. Але тодішній малоросійський режим зухвало намагався поховати європейську перспективу нашої великої європейської нації. Насправді ж дискусія про вибір між Європейським Союзом і Митним союзом, на мою думку, була лише окозамилуванням. Я в цьому абсолютно переконаний. На той момент наші сусіди разом з п'ятою колоною всередині країни прискореними темпами здійснювали повний демонтаж української державності.

Україну обплутували непосильними боргами. Цілеспрямовано, і зараз ті, хто сидять в цьому залі, можуть це підтвердити, зруйновували Збройні сили України, українську армію. Спецслужби знищувалися під управлінням іноземних громадян. Проведи такий режим при владі ще два-три роки – від нашої з вами рідної України залишилася хіба що вивіска. Такий історичний кінець ними вже був запрограмований. Проте Революція Гідності підірвала той пекельний комп'ютер разом із його диявольською програмою!

План тихої ліквідації України ми як народ України зірвали рік тому – і тоді ворог пішов на нас війною. Військова загроза; замах на наш суверенітет, на нашу незалежність, на нашу територіальну цілісність; нехтування нормами міжнародного права з боку однієї з найбільших країн світу. Криза глобальної та європейської систем безпеки та спроби ще раз вдатися до історично збанкрутілої політики умиротворення агресора. Відсутність надійних гарантій зовнішньої безпеки, що не дозволяє нам повною мірою розраховувати на існуючі міжнародно-правові інструменти для захисту наших українських національних інтересів. Такими є головні виклики і головні загрози, які стоять перед нашою Україною.

До речі. Третьою світовою війною нас лякати не треба! Насправді розпочинати її ніхто не збирається. І це теж важливо врахувати в аналізі.

Отже, ми з вами, шановні новообрані народні депутати, шановний український народ, живемо в умовах війни. І ця війна, безумовно, гальмує наші плани. Ну, наприклад, як переконати інвесторів вкладати гроші в державу, яка воює? Яким чином можна забезпечити стале зростання, коли значна частина економіки просто зруйнована фізично? І на ці питання ми з вами спільно маємо знайти відповіді.

І все ж таки я впевнений, що мій Мирний план і розроблений на його основі Мінський протокол і Мінський меморандум у підсумку приведуть до миру на Донбасі. У якості безальтернативної бази для політичного врегулювання цей документ визнаний всім світом – до речі, в тому числі і

Російською Федерацією, яка взагалі-то поставила під Мінським меморандумом свій підпис.

Однак, зазираючи у майбутнє, чітко бачимо, що встановлення миру на Донбасі не означатиме позбавлення від військової загрози зі Сходу. На жаль, ця загроза проглядається на дуже далекосяжну історичну перспективу і постійно потребуватиме великих зусиль та колосальних ресурсів. Це – реальність, яку Україна усвідомила запізно; яку ми змінити навряд чи зможемо, але якій треба навчитися протидіяти.... Вибачте, інколи навіть спати – з револьвером під подушкою, бо так званий брат – біля воріт!

Нашого успіху в реформах, до речі, ворог боїться ще більше, ніж нашої перемоги на фронтах. Тому цілять в нас не лише «градами». Не менш потужною зброєю є економічна агресія, яка має на меті не просто послабити Україну, а максимально вичавити нас, виснажити Україну – аж до повного знесилення. Сіяти ж на цьому ґрунті зневіру, депресію, розбрат, хаос в головах – то вже завдання сучасних послідовників Геббельса, мобілізованих на інформаційну війну проти України.

І якщо говорити про ключовий внутрішній виклик, на мою думку, ним залишається корупція. Я хотів би в цьому контексті назвати ще й бідність, однак ясно, що першопричиною вкрай низького рівня життя переважної більшості українців є тотальна корумпованість державного апарату, сфери державних послуг. Некомпетентність і неефективність державного управління. Меркантильна, так би мовити, безідейна, корупція – куди сильніший внутрішній союзник нашого зовнішнього ворога, ніж його ідеологічно вмотивована п'ята колона.

А безробіття, бідність, соціальна несправедливість тепер загрожують не просто зростанням протестних настроїв в суспільстві. Вони можуть і обов'язково будуть використовуватися ворогом для дестабілізації ситуації в країні.

І на цьому, до речі, я хотів би відкласти в бік чорні фарби і описати унікальні можливості, які відкрила Революція Гідності перед всією країною. Як перед тими, хто брав у ній участь, так і перед тими, хто косо, з-попід лоба, а інколи навіть з ненавистю споглядав за нашою Революцією. Перед тією частиною цієї зали, яка об'єдналася в нову коаліцію, я вітаю і дуже дякую вам за це. І навіть перед тими, хто залишається в опозиції.

«Не було щастя, та нещастя помогло», – мовить українська приказка. Будь-яка дія викликає протидію, вчить третій закон Ньютона. Отож, агресія проти України зі Сходу мобілізувала світ на підтримку України.

Так, за нас не вступили у війну. Але ніхто нас і не повинен захищати, крім нас самих. Тим більше, що вчасно, всередині 90-х, наша держава і тодішня українська влада не подбали своєчасно про приєднання до НАТО як найбільш надійної системи колективної безпеки. І пізніше дехто в цій залі бавився, надуваючи повітряні кульки... Ми всі це пам'ятаємо. Але наші західні сусіди по пострадянському табору безперешкодно скористалися цією можливістю ще в 90-і.

Але, попри це, ми отримали колосальну підтримку і довіру з боку всього

світу. Революція Гідності, колосальний і героїчний спротив українців проти агресії, повернення нашої країни на шлях демократії, проведення вільних, демократичних президентських виборів, проведення вільних, демократичних парламентських виборів – все це на небачену висоту підняло міжнародний авторитет України і рівень наших партнерських стосунків з країнами «великої сімки», державами-членами Європейського Союзу, з більш, ніж сотнею держав, які потужно підтримують Україну, в тому числі в міжнародних організаціях і на засіданнях Генеральної асамблеї ООН.

Цей авторитет, віру світу в потенційну успішність українського проекту, готовність допомогти в його реалізації ми з вами повинні конвертувати в широкий потік іноземних інвестицій в українську економіку, який вкупі з важкою, повсякденною працею кожного з нас почне підвищувати соціальні стандарти українців до рівня європейських.

«Історичний факт, – писав Дмитро Донцов у «Підставах нашої політики», – що жодна нація не визволялася лише власними силами. Здійснити їм свої політичні цілі вдавалося лише тоді, коли вони втягали цю справу в круг ідей загальнішого характеру, пов'язували її з інтересами інших держав». І саме це зараз ми будемо робити.

Якщо говорити про наші внутрішні можливості, за останній рік оформився один з головних чинників сталого розвитку – стабільна, стійка, демократична українська політична спільнота. Це те, що у наших сусідів – Польщі, Чехії, країнах Балтії, було ще на початку 90-х років. І чого нам бракувало для успішного старту реформ. Тепер і у нас майже склався загальнонаціональний консенсус куди рухатися, що будувати. Дискутуються лише деталі, лише питання як краще.

Хитка ідеологічна рівновага, в якій Україна перебувала 23 роки, коли Україна балансувала між Сходом і Заходом, нарешті змінилася повною ясністю. 100% українців зараз – за єдину державу, за єдину країну! Конституційна більшість українців бачить її унітарною країною, ніякої федерації! І це, до речі, палкий привіт тим, хто зі сходу чи заходу радить нам «федералізуватися». Шановні, ви можете радити, але українці – проти! І ми нарешті є владою, яка вміє чути і здійснювати мрії українців. Я щиро на це сподіваюся.

Переважна більшість українських громадян нарешті підтримує реалізацію Угоди з Європейським Союзом – Угоди про асоціацію і ідею вступу України до Євросоюзу. Ніколи раніше цього не було. Дорогі колеги, ми маємо цим скористатися. Рекордних показників нарешті досягла кількість тих, хто за українську мову як єдину державну. До речі, і протягом останнього року, не в останній мірі завдяки Росії, бо я не бачу чим це ще пояснити, в три-чотири рази зросла кількість прихильників вступу України до НАТО. Щоправда, це питання залишається єдиним із так званих складних тем, в якому в кількох областях все ще зберігається рівна кількість полярних думок.

Але в цілому багато в чому штучний поділ України за географічною, етнічною, мовною, конфесійною ознакою нарешті подолано і цей поділ

відходить в минуле. Україна ніколи не була такою об'єднаною, як зараз!

Ворог поставив собі за мету не просто переглянути кордони. Мета інша. Нікому не потрібен Донецьк, Луганськ чи Донбас. Ми чітко знаємо, що йшлося про те, щоб розколоти державу, або й зовсім стерти її з карти. Знищити нас як великий європейський народ. Та грубо прорахувався. Українська політична нація остаточно ствердилася на всіх теренах – західних і східних, північних та південних. Вона об'єднала представників різних етносів та носіїв різних мов. Своєю участю у Вітчизняній війні дві тисячі чотирнадцятого року за незалежність України наші російськомовні співвітчизники продемонстрували, що російською мовою вони люблять Україну аж ніяк не менше, ніж ми українською. І я пишаюся мужністю і відповідальністю наших співвітчизників!

Ми всі разом стали єдиним організмом, котрий може встояти перед будь-якими політичними маніпуляціями зсередини і тиском ззовні. І це ще одна важлива запорука успішності реформ.

Вельмишановні колеги!

Достроковими виборами завершується створення політичних передумов для проведення змін. Я абсолютно переконаний, що вчинив правильно, розпустивши попередній парламент, незважаючи на те, що тоді це моє рішення мало дуже жорстку критику. Чесні, прозорі, демократичні вибори вперше в нашій історії оновили Верховну Раду України більше, ніж на 50 відсотків. Мені надзвичайно приємно бачити серед вас як тих, хто має за плечима вже великий політичний досвід, досвід реформування, пройшов суворі випробування. Але особливо радий бачити таку кількість нових, молодих обличь! Тому що ви і є та саме тією свіжою кров'ю, яку конче потребує українська політика. Ласкаво просимо у Верховну Раду!

І щиро поздоровляю вас з обранням народними депутатами та прийняттям присяги і закликаю до нашої спільної роботи на благо України! Я, як Президент України, твердо переконаний, свято вірю: все у нас получится.

У вас – рекордно коротка спікеріада, особливо якщо це порівняти з 1998 роком, дехто пам'ятає, скільки це тоді тривало. Я переконаний: у нас буде дуже коротка прем'єріада. Ми не маємо право витрачати час. Вітаю Вас, шановний Володимире Борисовичу, з обранням спікером. Вже позаду – рекордно швидке формування коаліції, а попереду – думаю, що блискавичне, але відповідальне формування уряду. Для проведення реформ, здається, вже на старті ми з вами набираємо тієї необхідної швидкості, яка необхідна для того, щоб злетіти. Закликаю швидкість не втрачати.

Важливо, що при створенні коаліції не посади ділили, мені було приємно це спостерігати, а напрацювали детальний план фундаментальних змін в країні. І ці масштабні перетворення мають стати наступним етапом нашої Революції, плавно перетікаючи в ефективне реформування! Як ініціатор саме такого підходу до коаліційної угоди, я хотів би подякувати вам за настільки відповідальну і ґрунтовну її підготовку. Сподіваюся, що над її реалізацією цей зал буде працювати з таким самими завзяттям, як і над підготовкою

коаліційної угоди. Я думаю, що практика була дуже вражаючою.

Уважно прочитав цю угоду. Є речі, які я, можливо, особисто виписав би інакше. Наприклад, в регламентній частині. Ну хіба принцип консенсусного ухвалення рішень радою коаліції «лише одностанно» не нагадує *liberum veto* в середньовічному сеймі Речі Посполитої? Коли одним-єдиним вигуком «не дозволяю!» можна було заблокувати будь-яке рішення. Думаю, польські історики могли би нам багато цікавого розповісти про цей досвід.

Але насправді суті це не змінює. У реалізації реформаторської, проєвропейської коаліційної угоди я є надійним союзником нового парламенту. І керуватимуся насамперед Конституцією України, де – більш-менш, відносно чітко, – виписані повноваження і сфери відповідальності української влади. Я впевнений, що тільки від ефективної взаємодії, від нашої синергії ми зможемо реально добитися тих результатів, яких очікує український народ і я зроблю все від мене залежне, щоб забезпечити ефективну і злагоджену роботу Президента, Верховної Ради, Кабінету Міністрів України. Прізвище нового Прем'єр-міністра кружляє тут в повітрі. Я його запропонував на перший же день після виборів. Дякую фракції за те, що підтримала пропозицію Президента. Вже за лічені хвилини я зроблю відповідне подання Верховній Раді України.

Ми з Арсенієм Петровичем добре засвоїли уроки нещодавньої історії. І з червня місяця свою спільну роботу будували так, що країна, здається, лише в останні дні парламентської кампанії помітила, що ми не йдемо на вибори однією колоною. Але команда у нас – я не маю жодного сумніву – вся команда парламентської коаліції має бути одна, наша національна українська переможна збірна.

Я пригадую слова, які колись давно почув із вуст одного із батьків-засновників незалежної України, який теж сидів у цьому залі – В'ячеслава Чорновола, який казав: «І парламенти, і прем'єри, і президенти приходять і відходять. Залишається тільки свята справа нашого історичного відродження, справа демократії та державної незалежності. Дай, Боже, нам любити Україну понад усе сьогодні, коли вона у нас є. Щоб не довелося гірко любити, втративши».

А ще він казав: « Нам потрібні сьогодні реформи, а не революції; сила закону, а не закон сили; добробут народу, а не всенародні злидні; суспільна злагода, а не затята ворожнеча; демократія, а не диктатура» .

Я думаю, що сьогодні саме час втілити в життя слова Чорновола.

Шановні депутати!

Національний інститут стратегічних досліджень за участі апарату РНБО підготував проект аналітичної доповіді «Про внутрішнє та зовнішнє становище України у сфері національної безпеки». Це не істина в останній інстанції, а ґрунтовна основа для широкої дискусії, в тому числі і за вашої участі, у відповідних комітетах. Цей матеріал стане нам в нагоді при ухваленні стратегічних рішень та підготовці законів.

Нині ж я лише коротко зупинюся на деяких найважливіших питаннях нашої спільної з вами стратегії, які стосуються національної безпеки в

ширшому її розумінні.

Найгірші справи у нас в судовій системі. Наші, вибачте на слові, «папереднікі» завбачливо окопалася в судах, а саме: нащипували їх своїми людьми, які тепер перетворюють ці суди в адвокатуру із захисту прав та інтересів одіозних представників колишнього режиму.

Притчею во язицех стало рішення судді про звільнення з-під арешту командира роти «Беркуту», який звинувачується у розстрілі Небесної сотні. Наводжу лише один цей приклад не тому, що він поодинокий, а тому, що надто промовистий.

Судова система, яка більшою мірою, ніж будь-що, потребує санації, катарсису, – цьому очищенню чинить найбільший спротив.

Як Президент я не маю права тиснути на конкретні суди, і не буду цього робити. А от систему змінити разом з вами нам не просто дозволено, а наказано виборцями. Отож, однією з перших має стартувати судова реформа. Відповідні законопроекти подаватиму як екстра-невідкладні. Бо з такими судами, як тепер, в безпеці можуть почуватися лише ті, у кого є проблеми із законом. А от законослухняним громадянам від таких судів – варто триматися подалі, правди там не знайти.

Зрозуміло, що дотичним до судової реформи є і реформування всіх правоохоронних органів, насамперед МВС та ГПУ. Дуже дякую за те, що цей розділ дуже добре виписаний в коаліційній угоді. Дякую військовослужбовцям, які є сьогодні в цій Верховній Раді. Відчувається їх професійний підхід. Дозвольте нагадати, що стара Верховна Рада, в тому числі й за моїм наполяганням, встигла-таки ухвалити новий закон про прокуратуру.

Він незабаром вступить в дію, як і закон про Національне антикорупційне бюро. Маю тут конкретну пропозицію до всіх, хто причетний до визначення керівника цього бюро. Я пропоную запросити на цю посаду людину з-поза меж України. Вона матиме одну перевагу – відсутність зв'язків в українській політичній еліті. Нікому не кум, не сват і не брат, рівновіддалений від усіх політичних сил технократ, якому ми усі довіряємо. От такий керівник точно забезпечить ефективну роботу бюро.

Реформатори усіх часів і народів не цуралися долучати до змін іноземців. У нас зараз багатьом відомствам допомагають закордонні консультанти. Та цього замало. Моя ідея полягає в тому, щоби через зміни в законах надати право залучати на державну службу іноземців, включно аж до членства в уряді. Або розширити коло осіб, яким Президент може надавати українське громадянство, причому в прискореному режимі. Від такого рішення буде подвійна користь: і залучення із західним досвідом професіоналів, і страхівка від корупції.

Завдяки резонансу в ЗМІ ви, напевно, відчули початок кількох крупних антикорупційних процесів. Мені тут дехто радить не виносити з хати сміття, а я думаю інакше. Чим більше розголосу, тим швидше люди відчують, що керівництво держави нетерпиме до корупції. Та й в смітті, до речі, можна задихнутися.

Втім, я не хотів би формувати хибне враження, ніби корупцію можна подолати лише репресіями. Поки буде відповідний гумус, з нього виростатимуть нові й нові корупціонери – як ті гриби після дощу. Куди ефективніше боротися з причинами корупції, руйнувати її механізми. Так, з людською природою нічого не вдієш, але дерегуляція, зменшення ролі чиновництва хоча й не панацея, але сильнодіючий препарат в боротьбі з цією епідемією.

Я ретельно проаналізував більшість рішень з дерегуляції, ухвалені останніми роками. Там цікавий винахід, хоч бери та патентуй. Відомство ніби ліквідується, їх стає дедалі менше, а от його функції тонким-тонким шаром розмазуються поміж іншими міністерствами та відомствами. А яка різниця підприємцю, з якою «ксивою» до нього прийшли за поборами? Така дерегуляція – профанація.

Реальна ж дерегуляція разом з податковою реформою мають запустити економіку і відновити процес зростання. Ми обов'язково в цьому досягнемо успіху.

Частиною тектонічних перетворень має стати і реформування оборонного сектору: армії, спецслужб, ВПК. Надто повірили в перспективи миру в усьому світі. І ми занадто рано повірили у «вічний мир». Пожинаємо тепер гіркі плоди і чужої агресивності, і власного безвідповідального пацифізму.

Думаю, ви всі розумієте, що у нас нема іншого виходу, крім як нарощувати військові асигнування. І вже зовсім скоро вам подадуть відповідний проект бюджету. Іноземних солдат біля наших кордонів – як сарани. А найближчими роками Україна мусить розраховувати насамперед на боєдатність власних Збройних сил.

Для цього нам треба насамперед вкластися фінансами та зусиллями в доозброєння та переозброєння військ засобами високоточного вогневого ураження, сучасними пристроями розвідки та зв'язку, новою бронетехнікою. Збільшити кількісно армійську авіацію.

В ході АТО виявилася неефективність старої системи тилового, технічного та медичного забезпечення. Ми на ходу її міняємо – із широким залученням волонтерів, необтяжених мертвими й часом просто дурнуваними інструкціями часів Першої світової. Тих, хто не справляється – звільняють, хто прокрався – мають сісти.

Щоб забезпечити ритмічне фінансування підприємств ВПК, ми вже зараз починаємо проектувати державне оборонне замовлення не на рік, а як мінімум – на три. Хоча тут потрібен ще ширший горизонт планування.

Неминучою є певна мілітаризація суспільства – в здорових межах. Навіть початкова військова підготовка має стати одним із головних предметів в школі – саме там закладаються основи військово-патріотичного виховання.

У нас нема сьогодні іншого вибору, крім як поки що відмовитися від повного переходу армії на контрактну основу. Сусіди підправили наші плани. Без призову – поки що ніяк.

Сьогодні незаперечним є факт, що проголошена в 2010 році позаблоковість України не змогла і не могла гарантувати безпеку і територіальну цілісність нашої країни. Від неї треба відмовлятися.

Ця позиція призвела до великих втрат, тому ми й вирішили повернутися до курсу на інтеграцію до євроатлантичного безпекового простору. Ми вже сьогодні поглиблюємо співпрацю з НАТО, працюємо над оперативною сумісністю Збройних сил України із арміями країн-членів Альянсу, переорієнтовуємося на натівські стандарти в оборонно-безпековому просторі. Але в той же час закликаю всіх усвідомити, що політичні спекуляції навколо негайного, «вже сьогодні», приєднання до НАТО не наближають, а, на жаль, навпаки, віддаляють від України час вступу. Потрібно не словом, а ділом, реальною працею досягти критеріїв, яких потребує членство в НАТО. І, по-друге, будемо відвертими, слід брати до уваги і дуже обережне ставлення до цієї теми з боку деяких наших зарубіжних партнерів. Зробили заяву – тут же отримали відповідь про те, що Україна ніколи не буде членом НАТО. Це не їм вирішувати, це вирішувати українському народу. І треба починати не з гучних заяв, яких було вже багато, а з реальних практичних реформ. До речі, реформи і критерії, які є в плані дій щодо членства в НАТО, і реформи і критерії, які є в Угоді про асоціацію, на 96% співпадають. Давайте будувати і реалізовувати Угоду про асоціацію з Європейським Союзом.

Дорогі співвітчизники! Шановні народні депутати!

Демократія – теж інструмент забезпечення національної безпеки. Парламентська коаліція, яку ви сформували, по суті є конституційною більшістю. Це 302 депутати. Такої коаліції ще не було. До речі, я не маю жодного сумніву в тому, що ми можемо ще на кілька депутатів зрости. Це породжує величезну спокусу не чути меншості. І від цього я теж хотів би вас застерегти.

Мої ідеологічні однодумці – це, звісно ті, хто об'єднався в коаліцію. Але я не Президент коаліції. Я Президент всієї країни, Президент всіх українців – як тих, хто голосував за мене, так і тих, хто мав інший вибір. Отож, я маю слухати і парламентську опозицію.

Єдність країни є для нас беззаперечною цінністю. Раз так, то ще важливіше, ніж чути думку опозиції в Раді, – рахуватися з наявністю ідеологічної меншості у суспільстві. Чимало людей, на жаль, все ще поглядають у бік Митного союзу, підтримують ідею про другу державну мову тощо. Буду відвертим: ми не станемо надавати носіям подібних думок, і ніколи не дамо, права вето на геополітичні та цивілізаційні рішення переконливої більшості, наявність якої засвідчено президентськими і парламентськими виборами. Але запланована мною і підтримана вами децентралізація влади дасть вражаючі можливості враховувати місцеву специфіку. В тому числі і в питаннях віри, історичної пам'яті, мови, релігії, етнічних традицій та вираження інакшості. Ми до всіх цих проявів повинні ставитися з повагою.

Це стосується і питань мови. Врешті-решт, головна різниця між Україною і Росією полягає вже не тільки і не стільки у мові, скільки в різній

політичній культурі, яка була продемонстрована під час виборів і під час нашої Революції Гідності. У різних типах стосунків між владою і суспільством і в різному ставленні до свободи та демократії.

Зазначені зміни, однак, не знімають з порядку денного питання підтримки української мови і тих заходів, які в європейській політичній культурі називаються позитивною дискримінацією. Це така форма підтримки тих, хто тривалий історичний час піддавався переслідуванням та утискам. І українська мова, як єдина державна мова, є надзвичайно важливим консолідуючим чинником суспільства і держави.

Питання національної безпеки стосуються і церковних проблем. Це надто чутлива сфера, яка потребує обережності; де протипоказані різкі рухи; де перш, ніж раз відрізати, міряють не сім, а сімдесят сім разів. Але із досвіду останніх років ми ніколи не забудемо, що інколи підготовка до поглинання країни починається ніби-то зі спільних молитов або хресних ходів. Ми всі маємо пам'ятати про любов до Батьківщини, про любов до України і я впевнений, що це має бути нашим першим пріоритетом.

Шановні народні депутати!

Ми не обираємо час, у який народжуємось чи помираємо. Але самі визначаємо, що робити у цьому проміжку. Від нас з вами залежить, чи ми увійдемо в історію, як жертви внутрішніх чвар і зовнішньої агресії. Чи сила і дух українського народу, українських воїнів і героїв, тих, хто захищає нас на донецькій землі і допомагає нам з українських небес, дозволить нам збудувати іншу, успішну країну.

Наша політика має бути спрямована на те, щоб крок за кроком рухатись від країни Революції Гідності до власне Країни Гідності. І я впевнений, що нам з вами вдасться її побудувати. Хочу, щоб ви кожного разу, ступаючи до цієї сесійної зали, так само, як і я, заходячи у Адміністрацію на Банковій, згадували про полеглих, які віддали життя за Україну. Як за сотні кілометрів звідси, так і за декілька кварталів на Алеї Небесної сотні.

І щоб так само згадували про живих, які потребують ефективного урядування, успішних реформ, розвиненої економіки, соціальних гарантій і справедливості. Саме справедливості. І я думаю, що нам вдасться побудувати таку державу.

В нас більше немає часу на розмови. Це чітко підтверджує український народ. Більшість, коаліцію – створено! Політична воля до змін – є. Чіткий план дій і коаліційна угода – також. Маємо шанс на його виконання. Тож ставаймо до роботи. І щоб за п'ять років ми були готові подати заявку на членство в Європейському Союзі.

І останнє, мені здається, найважливіше. Євангеліє вчить, що царства, поділені всередині – впадуть. Так будьмо ж єдиними, бо настав момент гуртуватися у боротьбі за Україну, а не чубитися у вовтузні один проти одного. Час єднатися навколо миру і навколо реформ.

Слава Україні!

(Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua). – 2014. – 27.11).

**Виступ Голови Верховної Ради України сьомого скликання
О. Турчинова на першому пленарному засіданні
Верховної Ради України восьмого скликання**

Шановні новообрані народні депутати та гості Верховної Ради України!

Відповідно до статті 16 Регламенту Верховної Ради України, її Голова на першому пленарному засіданні Верховної Ради має представити новообраному парламенту результати законодавчої роботи попереднього скликання. Кожному з вас надані інформаційно-аналітичні матеріали щодо основних напрямків законодавчої роботи парламенту сьомого скликання. Я, зі свого боку, хочу підвести підсумок під роботою того парламенту, який сьогодні відійшов в історичне минуле.

Верховна Рада сьомого скликання стала третім в українській історії парламентом, який передчасно завершив свою роботу через одностайну підтримку суспільством рішення про дострокові вибори.

Парламент сьомого скликання складався з діаметральних протиріч: з одного боку, у 2012-2013 роках він був складовою частиною режиму Януковича, його підтримкою та опорою, з іншого боку – тут змогла викристалізуватись потужна європейська опозиція, яку Майдан уповноважив повернути країну на шлях розвитку та перетворень, на шлях верховенства права, на шлях до демократичної Європи.

Фактично, це було два різні парламенти – Верховна Рада до Майдану та після Майдану. Ганебна підтримка диктаторських законів Януковича стала апогеєм рішень першого етапу діяльності парламенту. Домайданівський парламент разом з Януковичем і Ко, з усією вертикаллю його виконавчої влади штовхав країну у безодню. Україна з кожним днем дедалі більше ставала схожою на авторитарну країну, де панує тотальне беззаконня, зневага до людського життя та безправ'я. Ресурси розкрадені, бюджет «освоєний» кланами, кредити виведені до офшорів, а стратегічні підприємства незаконно привласнені або доведені до банкрутства.

Прагнучи до необмеженої влади, Янукович у своїх «законодавчих» пропозиціях вийшов далеко за межі навіть тієї редакції Конституції, яку, порушуючи присягу, заподаливо відновили для нього судді Конституційного суду України. Йшов наступ на демократичні засади організації влади у державі. Пропрезидентська парламентська більшість, забувши про свої конституційні обов'язки, за помахом однієї руки «здавала» парламентські повноваження президенту, чим сприяла узурпації ним влади. Дійшло до того, що навіть проект бюджету країни мав формуватися тільки на підставі щорічних послань Януковича. При цьому роль Верховної Ради, як вищого законодавчого органу країни, авторитет парламентських комітетів як важливої ланки законотворчого процесу були зведені до нуля.

Новий етап в історії Верховної Ради України сьомого скликання розпочався з перемоги Революції Гідності з кінця лютого поточного року. Загроза шокуючої своєю підступністю агресії Росії проти нашої держави перекреслила мирне життя України та українців, а, отже, змінила й саму

сутність та політичне обличчя Верховної Ради. Після втечі Януковича та руйнації старої піраміди влади парламент залишився єдиним легітимним органом центральної влади в країні.

Верховна Рада у надскладній політико-правовій та соціально-економічній ситуації спромоглася взяти на себе усю відповідальність за стан справ у державі, сформувала нову парламентську більшість, новий уряд та прийняла вкрай необхідні законодавчі акти, забезпечивши життєдіяльність країни, загальнонаціональний спротив підступній військовій агресії Російської Федерації проти України. Саме парламент гарантував стабільний перехід влади в країні та проведення демократичних виборів Президента України, визнаних цивілізованим світом.

У ситуації фактично неприхованої війни, розв'язаної регулярними військами Російської Федерації, парламент прийняв рішення про безперервність своєї роботи, аби забезпечити здатність миттєвої законодавчої реакції на розвиток подій та загальної ситуації в країні. В Україні була відновлена боездатна армія, створено Національну гвардію, добровольчі батальйони спецпризначення МВС, які зупинили ворога, звільнивши частину нашої землі, окупованої російсько-терористичними військами. Наша величезна подяка захисникам України та, в першу чергу, добровольцям, які, не чекаючи призову, стали в проломі за нашу країну. Вічна пам'ять героям, які віддали життя за свободу, територіальну цілісність та єдність нашої держави!

Можна стверджувати, що, працюючи в епіцентрі карколомних політичних процесів, постмайданівський парламент спромігся продемонструвати стабільну та результативну роботу. У порівнянні з попередніми сесіями Верховна Рада працювала на порядок результативніше.

Отже, незважаючи на короткий період часу, Верховна Рада сьомого скликання увійде в історію як парламент доби великих викликів та перетворень в українській державності.

Серед найважливіших рішень переформатованого парламенту – відновлення дії положень Конституції України, які були незаконно скасовані під тиском Януковича. Рішення парламенту про відновлення дії Конституції було прийнято на вимогу українського народу конституційною більшістю у 306 голосів, що забезпечило повернення до парламентсько-президентської форми правління. Разом з відновленням Конституції України були скасовані диктаторські закони, сфальшовані на вимогу режиму Януковича.

У надзвичайно стислий для історії час український народ позбавився від сповзаючої у стан диктатури влади і, завдяки Революції Гідності, виборов право на вільний демократичний розвиток та гарантував прискорення на шляху європейської інтеграції.

У цілому за два роки своєї каденції Верховною Радою України розглянуто 1 915 проектів законів, з яких 371 – було прийнято в цілому як закони.

Серед значної кількості ухвалених законів та інших законодавчих актів під час останніх двох сесій хотілося б виокремити особливо знакові.

Зокрема, це пакет законопроектів, прийнятих у зв'язку з необхідністю захисту держави від російського вторгнення. Насамперед, парламент оперативно вніс зміни до Державного бюджету на поточний рік, значно збільшивши фінансування на оборону держави, ухвалив пакет законів, що забезпечували роботу правоохоронних органів та Збройних сил України. Зокрема, ухвалено Закон України «Про Національну гвардію України», а також низку законів, які врегулювали питання соціального захисту учасників АТО та їх сімей.

До не менш важливого законодавчого доробку Верховної Ради слід віднести ухвалені закони щодо виконання Плану дій щодо лібералізації Європейським Союзом візового режиму для України, щодо реформування державної антикорупційної політики, реформи вищої освіти тощо.

Окремо відзначу прийняті парламентом закони України, що регулюють державну соціальну політику, зокрема щодо захисту прав інвалідів, статусу ветеранів війни тощо.

Також був прийнятий пакет антикризових законів, що дозволили уряду не допустити дефолту в Україні. Був ухвалений закон щодо здійснення державних закупівель, а також закони, які забезпечують перехід України до європейських стандартів.

Протягом четвертої сесії Верховна Рада України також прийняла низку законів, які врегульовують відносини у сфері господарської діяльності. Зокрема, це закони щодо сприяння діяльності суб'єктів господарювання, скорочення кількості дозвільних документів та вдосконалення процедури їх видачі, а також обмеження втручання в діяльність суб'єктів господарювання тощо.

Протягом 10 років українська громадськість вимагала прийняття резонансного Закону «Про суспільне телебачення і радіомовлення», який нарешті було схвалено у квітні поточного року, що відкриває нові можливості до демократизації українського суспільства.

Парламент сьомого скликання також прийняв закони про амністію політв'язнів та про відновлення прав кримськотатарського народу, законодавчо забезпечив роботу Кабінету Міністрів в умовах відновлення дії Конституції.

Слід особливо згадати ухвалений пакет законів, що забезпечують боротьбу з корупцією, а також закони України «Про відновлення довіри до судової влади в Україні» та «Про очищення влади», що визначають процес люстрації чиновників, працівників силових структур, які сприяли узурпації влади, підриву основ національної безпеки і оборони України або порушенню прав і свобод людини. Нарешті парламент сьомого скликання ухвалив європейський закон про прокуратуру, прийняття якого було зобов'язанням України перед Радою Європи з 1995 року.

Стратегічним та вирішальним для країни стала синхронна з Європейським парламентом ратифікація Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом 16 вересня 2014 року. Це справжній прорив у нашому житті і водночас колосальна відповідальність для нового уряду і

парламенту, які зобов'язані наповнити реальним змістом процес європейської інтеграції України. Наша держава повинна стати рівною серед вільних демократичних країн Європи, щоб разом розвиватись в спільному європейському домі.

Шановні народні депутати!

Проведені 26 жовтня 2014 року вибори до Верховної Ради надали карт-бланш на реформування, модернізацію та демократичний розвиток України патріотичним, проєвропейським політичним силам. Впевнений, уроки цих виборів визначатимуть спрямованість і зміст діяльності новообраного парламенту.

Разом з тим, на превеликий жаль, парламентські вибори у порівнянні з останніми президентськими не стали кроком вперед. Знову з'явилися спроби фальшування результатів виборів та підкупу виборців. Напередодні виборів парламент вніс зміни до Кримінального кодексу України щодо посилення відповідальності за порушення виборчих прав громадян, тому вкрай важливо, щоб ті, хто спробував незаконно впливати на волевиявлення наших громадян, понесли заслужене покарання. Пріоритетним та невідкладним для нової Верховної Ради стає питання прийняття нового виборчого законодавства, позбавленого рудиментів старої кланово-кримінальної системи.

Верховна Рада України восьмого скликання має стати важливим вододілом між пострадянським минулим та європейським майбутнім. Вона має бути гідною наших громадян, які заплатили своїм життям за свободу, демократію та територіальну цілісність нашої країни. Новий парламент повинен забезпечити необхідні соціально-економічні зміни в країні, створення її потужного військового потенціалу, забезпечити умови для звільнення захоплених територій.

У найкоротший термін повинен бути сформований новий професійний уряд, здатний працювати в надзвичайно складних умовах в країні, проти якої ведеться війна.

У роботі новообраного парламенту мають зникнути назавжди такі явища, як голосування за інших народних депутатів, або нестримний популізм у словах і діях. У минуле має відійти факультативне відвідування сесійної зали, яка подеколи нагадувала напівпорожній кінозал. З десятої години ранку до шостої вечора у сесійному залі повинний бути аншлаг кожного пленарного дня. Народ обрав кожного з нас, щоб ми наполегливо працювали в ім'я Великої України. Це треба доводити щодня своєю роботою в Раді.

Загалом революційна доцільність у законотворчості має також залишитися в минулому. Зрозуміло, що практика ухвалення окремих законопроектів за основу і в цілому, хоча й була виправдана гостротою небезпечних для країни викликів та необхідністю швидкого реагування на ситуацію, однак вона не спроможна в принципі забезпечити належну якість законів. Тому новообраний парламент має задіяти у повній мірі регламент і законодавчі процедури, покликані забезпечити належне прийняття якісних

законів, яких вимагає суспільство. Це – обов’язкова умова на шляху просування України до дійсно правової держави.

Вже від перших рішень новообраного парламенту буде залежати якість всього законодавчого процесу. Перш за все, йдеться про виважений і збалансований підхід до організації роботи Верховної Ради України – визначення переліку комітетів і сфери їх діяльності, формування порядку денного тощо.

Сьогодні перед парламентом постає надзвичайно відповідальна місія, сповнена не тільки обнадійливістю, але й надзвичайною відповідальністю за країну. Ми можемо вписати в історію української законотворчості якісно нову, наповнену змістом сторінку, ставши відповідальним парламентом, який забезпечить захист країни та народу, перетворивши Україну на сильну європейську державу.

Будьмо гідними волі та довіри українського народу. Нехай Бог береже Україну! Слава Україні! (*Офіційний портал Верховної Ради України (http://portal.rada.gov.ua). – 2014. – 27.11).*)

АНАЛІТИЧНИЙ РАКУРС

Ю. Якименко, мол. наук. співроб. СІАЗ НБУВ

Крымскотатарское движение как фактор влияния на ход украинно-российского конфликта в оценках СМИ

Особенности сегодняшнего положения крымскотатарского меньшинства в Крыму определяются политическим противостоянием крымских властей и представителей меджлиса, традиционно претендующих на лидерство в крымскотатарском национальном движении.

Конфликт между российской властью и лидерами меджлиса нашел свое выражение, в частности, в запрете на въезд на территорию РФ Р. Чубарову и М. Джемилеву, что преподносилось пророссийскими медиа и новым правительством полуострова как шаг, направленный на снижение активности политических деятелей, стремящихся к разжиганию межнациональной розни в Крыму. Отказ от признания Россией меджлиса полноценным субъектом общественно-политической жизни Крыма проявился также в заявлении главы правительства полуострова С. Аксенова, который сообщил, что не намерен идти на контакт с его представителями, пока эта организация не получит официальной регистрации.

«Меджлиса для меня в юридическом поле не существует. Такой организации сегодня для меня лично, как для крымчанина, нет. Она не зарегистрирована... в Минюсте РФ, точно так же она не была зарегистрирована, когда Крым находился в составе Украины. До тех пор, пока эта организация не будет находиться в юридическом поле, я ее не вижу и общаться с ней не намерен», – заявил С. Аксенов.

Напомним также, что недавно президент РФ В. Путин подчеркнул, что у российских властей «не может и не должно быть проблем с крымскими татарами». При этом он подчеркнул, что власти будут «в постоянном диалоге с крымскими татарами – кроме тех, кто является членом Верховной Рады Украины, является гражданином Украины».

Несмотря на то, что в целом крымские татары, по утверждению представителей власти в Крыму, настроены на сотрудничество с российской властью, определенные проблемы в их взаимоотношениях не только сохраняются, но и грозят обострением. Принимая во внимание риторику сторон и дальнейшую эскалацию украино-российского конфликта, такие прогнозы представляются обозревателям вполне обоснованными. Так, полномочный представитель президента РФ в Крыму О. Белавенцев открыто называет сторонников меджлиса «пятой колонной», хотя и указывает на некоторую поддержку со стороны бывших его представителей, которые, по его словам, сегодня «идут во власть». «Есть проблемы и вопросы с отдельными одиозными лидерами. И мы в отношении этих лидеров потихоньку работаем, аккуратно», – отмечает О. Белавенцев.

Критика меджлиса и его лидеров в последнее время все чаще звучит и со страниц ряда крымских изданий, лояльно настроенных по отношению к новой власти на полуострове.

Как пишет газета «Крымское время», «меджлис крымско-татарского народа в последние месяцы словно впал в анабиоз». «Заносчивость в отношении политических оппонентов, покрикивание на власть, бесцеремонные попытки подменять исполнительные органы и влиять на кадровую политику, финансовые потоки – всё, к чему нелегитимная структура привыкла на Украине, резко прекратилось. А действовать в рамках закона меджлис не привык. Поэтому сначала ударился в истерику, но, когда прокуратура предупредила его об ответственности, растерялся, сник и затих», – пишет издание.

Для того, чтобы деятельность меджлиса не выходила за рамки российского законодательства, он должен исключить из своего состава своего председателя Р. Чубарова, который «охотно выступает от имени крымско-татарского народа, не забывая при каждом удобном случае заклеить “оккупантов, захвативших Крым”», – отмечает газета.

При этом сам меджлис в соответствии с федеральным законом «Об общественных объединениях» имеет право вести деятельность без государственной регистрации, не обладая статусом и правами юридического лица. Но одна из статей закона гласит, что учредителем или членом общественного объединения не может быть иностранный гражданин, в отношении которого принято решение о нежелательности его пребывания в РФ.

Однако, как подчеркивает заместитель председателя меджлиса А. Чийгоз, регистрация меджлиса как общественного движения неприемлема для его представителей. «Меджлис – выборный представительный орган крымско-татарского народа. Регистрация его в форме общественного

объединения либо движения неприемлема. Ссылка на то, что нет аналогов на территории РФ, поэтому якобы оно не соответствует законодательству, я думаю, что много аналогов не было до этих изменений, в частности по Крыму. Поэтому единственная приемлемая форма – это признание меджлиса крымско-татарского народа и его выборных структур, только они могут говорить от имени народа», – заявляет он.

А. Чийгоз также призывает крымские власти к возобновлению диалога с меджлисом. «Я думаю, что когда речь идет о коренном народе, о реализации его законных прав на своей исторической Родине, то... диалог с меджлисом нужно немедленно возобновлять, в первую очередь, заниматься обеспечением безопасности нашего народа, чтобы не пропадали люди, чтобы не проходили обыски, “страшилки”, чтобы народ мог спокойно существовать на своей Родине, развиваться и обеспечивать реализацию его законных прав», – считает А. Чийгоз.

Но обозреватели констатируют, что власть Крыма не настроена на сотрудничество с меджлисом, стремясь вместо него вести диалог с новым межрегиональным общественным движением крымских татар «Крым», которое может стать лояльной альтернативой меджлису.

«В меджлисе идут постоянные споры, он утратил конструктивную функцию и бездействует. А проблемы народа уже сейчас нужно решать», – заявляет глава этого объединения, вице-спикер Госсовета Крыма Р. Ильясов, отстраненный от работы в меджлисе. При этом он отмечает, что новое движение не создается как альтернатива меджлису. По словам Р. Ильясова, на конференции, которая пройдет в середине декабря в Симферополе, будет принят устав организации и выбрана группа делегатов, которая будет добиваться встречи с президентом РФ В. Путиным для передачи «предложений, которые выработает съезд, по развитию и обустройству крымскотатарского народа».

По словам А. Чийгоза, движение «Крым» – «проект власти», который создается, чтобы «игнорировать представительный орган, который выбрали крымские татары». Власть он посоветовал «наладить диалог» с меджлисом – единственной организацией, которая имеет авторитет среди крымских татар.

О том, что меджлис не будет сотрудничать с движением «Крым», заявляет и заместитель главы организации Н. Джелал. Он также подчеркивает, что новые власти полуострова стремятся ослабить финансово-материальную основу меджлиса, чтобы воспрепятствовать его эффективной деятельности. Об этом он, в частности, сказал, комментируя ситуацию вокруг «Фонда “Крым”», руководству которого после проверок госкомитета по охране культурного наследия Крыма был предъявлен штраф до 400 тыс. р., а юридическому лицу – «Фонд “Крым”» – до 5 млн р. «Видимо, они уже запрограммированы действовать таким образом, хотя мы неоднократно предлагали им другой вариант сосуществования, но, наверное, в кремлевских кабинетах пока верховодит “партия войны”. А местное руководство хочет до конца продемонстрировать превосходство “победителя”», – считает Н. Джелал. «Но этого не нужно бояться. Мы все сегодня проходим некий

тест на стойкость», – подчеркивает он.

То, до какой степени меджлис сможет сохранить свое влияние в крымскотатарской среде, во многом будет зависеть от эффективности решения властями наиболее острых проблем, связанных, в том числе, с соблюдением прав человека на полуострове.

Напомним, заместитель постоянного представителя Украины при ООН А. Павличенко заявил недавно, что Украина настаивает на необходимости введения независимого мониторинга в Крыму из-за массовых фактов нарушения прав человека. По его словам, сегодня крымские власти покрывают преступления против крымскотатарского народа.

«Мы обеспокоены массовыми и систематическими фактами нарушения прав человека в незаконно оккупированном Крыму. Россия насильно навязывает свое законодательство в Крыму. Оккупационные власти также поддерживают преступные акты против крымских татар», – отмечает А. Павличенко. Он подчеркивает также, что Россия отказывается проводить расследование и комментировать убийства и исчезновения проукраинских активистов в Крыму.

Ранее глава меджлиса Р. Чубаров призвал ООН создать специальную миссию по Крыму, подчеркнув, что крымскотатарскому народу на полуострове грозит физическое уничтожение. Выступая на первой Международной конференции по коренным народам в Нью-Йорке, Р. Чубаров заявил, что из-за непринятия оккупации Крыма крымскотатарский народ подвергается дискриминации со стороны новых властей.

«Репрессии приобретают угрожающие для жизни и безопасности крымских татар масштабы и характер. Среди них: похищения и исчезновения людей, бандитские нападения на крымскотатарских и украинских активистов гражданского общества, массовые обыски в домах граждан, в мечетях, медресе, библиотеках и школах. Де-факто крымские власти поставили себе целью уничтожить национальные институты крымскотатарского народа – курултай крымскотатарского народа и меджлис крымскотатарского народа, которые осуществляют свою деятельность в полном соответствии с принципами декларации ООН о правах коренных народов», – заявил он.

Р. Чубаров заявил о присоединении крымских татар к требованиям других коренных народов «о наделении представительных институтов коренных народов в статусе постоянных наблюдателей по всей системе ООН» и поддержке создания специального органа ООН с мандатом на содействие и защиту прав коренных народов.

«В случае с Крымом и в связи с угрожающими безопасности и жизни крымских татар обстоятельствами мы не можем ждать, пока такой орган будет создан. Соответственно, мы призываем ООН создать специальную миссию по Крыму, определив правовые и другие механизмы ее постоянного присутствия в Крыму», – подчеркнул глава меджлиса.

На ситуацию с соблюдением прав крымских татар на полуострове обращает внимание и правозащитная организация Human Rights Watch. Ее представители напоминают, что в сентябре власти Крыма угрожали

распустить меджлис крымских татар и опечатали его офис в Симферополе. Бывшему и нынешнему председателям меджлиса был запрещен въезд в Крым. С августа в мечетях, школах и частных домах крымских татар проходят обыски, во время которых спецслужбы ищут, как они заявляют, «оружие, наркотики и запрещенную литературу». Также организация сообщает о похищениях людей в Крыму, причем в большинстве случаев исчезают представители крымскотатарского населения. Так, правозащитники из HRW сообщают, что с мая пропали по меньшей мере пять человек, включая двух молодых людей. В марте этого года HRW зафиксировала семь случаев исчезновений людей в Крыму – шестеро человек были позже отпущены, а тело еще одного спустя две недели было найдено со следами насильственной смерти.

По мнению представителей HRW, эти факты говорят о том, что на крымскотатарское население на полуострове усиливается давление.

По мнению Ю. Горбуновой, сотрудника HRW по программам в Европе и Центральной Азии, бездействие властей в случаях исчезновения представителей крымскотатарской общины создает атмосферу безнаказанности, которая ведет к новым преступлениям.

«Исчезновения людей усугубляют атмосферу страха и враждебности по отношению к тем, кто разделяет проукраинские взгляды, включая крымских татар. Существующие власти Крыма должны расследовать все обстоятельства исчезновений, включая версии о причастности к ним сил самообороны Крыма и российских спецслужб», – заявляет Ю. Горбунова. При этом в HRW считают, что к многочисленным случаям насилия по отношению к крымским татарам, а также проукраинским активистам других национальностей, причастны пророссийские силы самообороны Крыма.

Недовольство тем, как продвигаются расследования похищений крымских татар, выражает М. Джемилев. Он утверждает, что новые крымские власти просто не расследуют дела, даже когда похищения происходят на глазах многих свидетелей.

При этом в главном следственном управлении СКР по республике Крым считают некорректным говорить о том, что представители крымскотатарской общины на полуострове подвергаются притеснениям и что якобы в отношении них совершается большее количество преступлений.

«СМИ хотят все эти происшествия связать с тем, что крымскотатарский народ в Крыму якобы притесняют. На самом деле есть преступления, которые совершаются в отношении русского населения, этих преступлений тоже немало», – заявили недавно в ведомстве.

Недовольство части крымских татар политикой российских властей подогревается также заявлениями о планах по их призыву в российскую армию. Так, недавно М. Джемилев заявил, что сейчас крымских татар массово ставят на воинский учет, а с 1 января должен начаться их призыв в российскую армию. При этом, по словам М. Джемилева, под угрозой призыва оказываются даже те крымские татары, которые отказались от получения российских паспортов. «Понятно, что служить в российской

армии они не будут. Скорее расчет идет на изгнание татар из Крыма», – считает он.

На этом фоне со стороны представителей меджлиса звучат заявления о возможности создания «не оккупированной» крымской автономии в Херсонской области с центром в Геническом. По словам М. Джемилева, при новом составе Верховной Рады возрастают шансы на принятие изменений в Конституцию Украины, которые бы предоставили части Херсонской области статус одного из районов АР Крым.

«Мы обсуждали идею создания административного центра с Яценюком, с Петром Алексеевичем. Этот вопрос еще не снимается с повестки дня. Но проблема в том, что это – конституционная норма. Речь шла о том, чтобы прилегающие к Крыму районы – Генический, Скадовский и другие – присоединить к АР Крым и так создать структуру не оккупированной части республики. Для этого надо изменить соответствующую статью Конституции, в которой говорится о том, что Крымская АР создается в границах бывшей Крымской области. Чтобы ее изменить, нужно не менее 300 голосов в парламенте. Перспективы набрать 300 голосов не было. Сейчас я не исключаю, что мы предложим такой законопроект», – говорит М. Джемилев.

Кроме того, стало известно о планах по созданию специального батальона крымских татар для защиты Херсонской области, граничащей с Крымом. «Мы с Президентом обсудили вопрос создания военного крымскотатарского объединения южного направления, потому что в Херсонской области достаточно тревожная ситуация. Это пока на стадии обсуждения, а там посмотрим», – прокомментировал эти планы М. Джемилев.

По его словам, около 450 крымских татар уже задействованы в боевых действиях в Донбассе. Они служат в различных военных батальонах и сражаются на передовой. По словам М. Джемилева, родственники этих военнослужащих подвергаются особой опасности на территории Крыма и часто становятся заложниками местных властей, поэтому имена этих людей должны быть засекречены.

«Крымские татары понимают, конечно, что будущее крымскотатарского народа – это независимая сильная Украина», – заявляет М. Джемилев, подчеркивая, что если крымские татары и украинцы объединятся, то им удастся «освободить Крым».

Актуальные вопросы форм дальнейшей деятельности меджлиса планируется обсудить на курултае, который должен состояться до конца текущего года, хотя ни точная дата, ни место его проведения пока не определены.

М. Джемилев отмечает, что есть несколько вариантов относительно места проведения курултая, в частности, в Турции, однако сегодня необходимо изучить все плюсы и минусы такого решения. В меджлисе опасаются, что делегатов курултая, который будет проходить или в Киеве, или в Стамбуле, российская власть может не пропустить обратно в Крым.

При этом М. Джемилев подчеркивает, что в Крыму нет гарантий безопасности делегатов курултая. «Проводить в Крыму – мы не представляем, какие могут быть гарантии. Даже если скажут, что гарантируем, то все равно это не значит, что это будет выполнено», – заявляет он. Кроме того, по словам М. Джемилева, Федеральная служба безопасности России категорически против того, чтобы курултай крымскотатарского народа проходил в Киеве.

В целом же, сохранит ли меджлис свое влияние в Крыму, будет во многом зависеть от эффективности решения российскими властями проблем жителей полуострова и успешности развития крымскотатарских структур, представляющих альтернативу меджлису. Пока эксперты не дают однозначных прогнозов на этот счет, не отрицая, впрочем, что крымскотатарский фактор будет и впредь использоваться различными политическими силами в своем противостоянии.

ЗАКОНОДАВЧА ВЛАДА

Верховна Рада України прийняла Постанову «Про Тимчасову президію першої сесії Верховної Ради України восьмого скликання».

Тимчасову президію першої сесії Верховної Ради України восьмого скликання обрано у складі таких народних депутатів України:

В. Гройсман – голова Підготовчої депутатської групи;

А. Парубій – від політичної партії «Народний фронт»;

О. Лаврик – від політичної партії «Об'єднання «Самопоміч»;

О. Вілкул – від політичної партії «Опозиційний блок»;

Ю.-Б. Шухевич – від Радикальної партії О. Ляшка;

А. Кожем'якін – від політичної партії «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина».

Верховна Рада доручила народним депутатам – членам Тимчасової президії першої сесії підписувати акти Верховної Ради України, прийняті до обрання Голови Верховної Ради України.

Відповідний проект постанови зареєстровано за № 1001 (*Офіційний портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2014. – 27.11*).

Верховна Рада України прийняла Постанову «Про порядок денний першої сесії Верховної Ради України восьмого скликання на період розгляду організаційних питань першої сесії Верховної Ради України восьмого скликання».

Постановою ухвалено порядок денний першої сесії Верховної Ради України восьмого скликання на період розгляду організаційних питань першої сесії Верховної Ради України восьмого скликання.

Відповідний проект постанови зареєстровано за № 1002 (*Офіційний портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2014. – 27.11*).

Верховна Рада України прийняла Постанову «Про Лічильну комісію Верховної Ради України восьмого скликання».

Відповідний проект постанови зареєстровано за № 1005 (*Офіційний портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2014. – 27.11*).

Председатель Верховной Рады VII созыва А. Турчинов во время первого заседания новоизбранной Рады объявил о завершении полномочий предыдущего состава парламента и себя, как спикера.

Заседания Рады ведет представитель «Блока Петра Порошенко», вице-премьер-министр Украины В. Гройсман. Официально В. Гройсмана никто не представлял. Он отметил, что ведет заседание как глава Подготовительной депутатской группы (<http://korrespondent.net/ukraine/politics/3448898-zasedanye-rady-turchynov-s-lozhyi-polnomochyia-spykera-yatsenuik-raspustyl-kabmyn>).

Во время заседания Премьер-министр А. Яценюк заявил о роспуске Кабмина. «Имею честь объявить о прекращении полномочий Кабмина Украины, миссию выполнили, прошу назначать новое правительство», – заявил А. Яценюк.

В свою очередь В. Гройсман отметил, что сложивший полномочия Кабмин выполняет свои обязанности до утверждения нового состава правительства (*Корреспондент.net (<http://korrespondent.net>). – 2014. – 27.11*).

В Верховной Раде создали шесть депутатских фракций.

В Верховной Раде нового, VIII созыва, создано шесть депутатских фракций: «Блок Петра Порошенко», «Народный фронт», «Оппозиционный блок», «Самопомощь», «Радикальная партия» и «Батьківщина».

Соответствующее объявление сделал председательствующий на первом заседании новой Рады В. Гройсман в четверг, 27 ноября (<http://korrespondent.net/ukraine/3448909-v-rade-sozdaly-shest-deputatskykh-fraktsyi>).

В состав фракции «Блок Петра Порошенко» вошли 146 народных депутатов, ее возглавил Ю. Луценко.

В состав фракции «Народный фронт» вошли 83 народных депутатов, во главе с А. Турчиновым.

Во фракцию «Оппозиционный блок» вошли 40 народных депутатов, ее возглавил Ю. Бойко.

В состав фракции «Самопомощь» вошли 32 народных депутата во главе с О. Березюком.

В состав парламентской фракции «Радикальной партии» вошли 22 народных депутата, возглавил ее О. Ляшко.

Также В. Гройсман объявил о создании депутатской группы «Экономическое развитие», куда вошли 19 депутатов, глава –

В. Хомутынник. Также создана группа «Воля народа» в составе 19 парламентариев, глава – И. Еремеев (*Корреспондент.net* (<http://korrespondent.net>). – 2014. – 27.11).

В новой Верховной Раде пять партий сформировали коалицию, в которую вошли, предварительно, 302 депутата. Коалиция также определилась с кандидатурами на должность Премьер-министра Украины и Председателя Верховной Рады (<http://korrespondent.net/ukraine/politics/3448942-na-post-premera-vydvynut-yatsenuik-na-spykera-hroisman>).

Участники парламентского большинства предложили Президенту внести в Верховную Раду кандидатуру А. Яценюка на должность Премьер-министра Украины.

Согласно Конституции, Кабинет Министров слагает полномочия перед новоизбранной Верховной Радой. Кабмин, сложивший полномочия перед новоизбранным парламентом, продолжает осуществлять свои полномочия до начала работы вновь сформированного правительства.

Премьер-министр Украины назначается Верховной Радой по представлению Президента Украины. Кандидатуру для назначения на должность Премьер-министра вносит Президент по предложению коалиции фракций в парламенте.

Министр обороны Украины и министр иностранных дел назначаются Верховной Радой по представлению Президента, другие члены Кабинета Министров назначаются парламентом по представлению Премьер-министра (*Корреспондент.net* (<http://korrespondent.net>). – 2014. – 27.11).

Верховна Рада України обрала В. Гройсмана Головою Верховної Ради України. За це рішення проголосувало 359 народних депутатів.

У своїй промові перед обранням на посаду В. Гройсман наголосив, що народні депутати мають спільними зусиллями «повернути країну, відновити Донбас, зробити усе, щоб народ України був щасливим і заможним».

«Ми дуже багато говорили про те, що нам потрібно зробити реформи: подолати корупцію, відновити судочинство, децентралізувати владу, забезпечити економічну стабільність, – зробити багато речей, які очікували десятиріччями, – сказав він. – Але ми з вами зобов'язані зробити це спільно. Ні в кого більше такого шансу не буде».

«Ми можемо це зробити тільки спільно, тільки об'єднавшись, усвідомлюючи те, що у нас немає часу. Ми маємо діяти якісно, професійно і негайно, – заявив В. Гройсман. – Ми маємо перетворити український парламент на двигун реформ, забезпечити єдність української влади, підтримати Президента у такій нелегкій період, сформуванню професійний уряд і підтримати Прем'єр-міністра, приймати відповідальні рішення і розподіляти відповідальність».

В. Гройсман підкреслив, що за результатами волевиявлення українського народу створено «українську, проєвропейську конституційну більшість у Верховній Раді». За його словами, це є свідченням спроможності парламентаріїв «відповісти на виклики».

«Маємо врешті-решт дивитися на долю нашої рідної України, все зробити, аби змінити систему, зробити нашу роботу публічною, відновити довіру до українського парламенту. У цьому я вбачаю велике завдання Голови української Верховної Ради», – сказав він.

Звертаючись до парламентаріїв, В. Гройсман заявив: «Спільно з вами, якщо буде ваша довіра, я як Голова Верховної Ради України зроблю все для того, щоб Україна була успішною, європейською, процвітаючою країною» (*Офіційний портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>)*). – 2014. – 27.11).

ВИКОНАВЧА ВЛАДА

Президент України подякував Генеральному секретарю ООН за міжнародну підтримку України, яку консолідує ООН та її інституції, зокрема Генеральна асамблея та Рада Безпеки. П. Порошенко також висловив персональну подяку Пан Гі Муну за чітку й однозначну позицію щодо нелегітимності так званих «виборів» від 2 листопада та тієї шкоди, яку вони завдали виконанню мінських домовленостей. «Ваші заяви з цього приводу дали правильний і вчасний сигнал світові, зокрема Раді Безпеки ООН напередодні її позачергового засідання щодо ситуації в Україні 12 листопада», – заявив глава Української держави.

Генсек ООН висловив стурбованість з приводу загрози зриву зусиль, спрямованих на мирне врегулювання ситуації на Донбасі та наголосив, що всі положення мінських домовленостей повинні бути виконані для уникнення подальшої ескалації.

Пан Гі Мун запевнив, що сьогодні весь світ на боці України. ООН докладатиме подальших зусиль, щоб мінські домовленості виконувалися всіма сторонами з метою деескалації ситуації на Донбасі, наголосив Генеральний секретар (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua)*). – 2014. – 25.11).

Президент України провів зустріч з головнокомандувачем Об'єднаних Збройних сил НАТО в Європі, командувачем Збройних сил США в Європі генералом Ф. Брідлавом.

«Ваш візит до України є знаковим і чітко демонструє, що США й НАТО – разом з нами в цей складний час», – сказав Президент.

Глава держави подякував генералу Ф. Брідлаву за підтримку й допомогу Україні з боку США.

Президент України наголосив на тому, що за останні сім місяців «Україні вдалося побудувати практично нову армію, яка має сильний дух та високий патріотизм, і, що дуже важливо, армія має дуже сильну підтримку українського народу».

Президент акцентував увагу присутніх на тому, що українській армії вдалося провести кілька вдалих військових операцій, і сьогодні вона потребує активізації співпраці з військовими США й НАТО саме в напрямі обміну досвідом та знаннями й покращення вишколу.

Президент подякував США за військову допомогу й наголосив на важливості розвитку двосторонньої співпраці в оборонній сфері, що дасть змогу не лише підсилити українську армію, а й урятувати життя українських військових, що є найголовнішим.

Генерал Ф. Брідлав подякував Президенту П. Порошенку за зустріч і висловив захоплення мужністю українських військових та задоволення зростаючим рівнем співпраці між українськими й американськими військовими.

Президент України високо оцінив діяльність Спільного українсько-американського комітету оборони, який упроваджує в Україні військову реформу на двосторонній основі, що вже в цьому році дасть змогу значно підсилити військову міць української армії.

Президент наголосив на тому, що зупинити трагедію на Донбасі можливо лише за умови наявності «сильної, професійної, надійної і патріотичної армії». Тоді політичним лідерам України, дипломатам буде набагато легше знайти можливість врегулювати ситуацію.

Генерал Ф. Брідлав висловив підтримку українському народові й співчуття сім'ям загиблих українських вояків на Донбасі (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua). – 2014. – 26.11).*

Президент провів зустріч з міністром закордонних справ Швеції М. Вальстрьом.

Глава держави подякував народу Швеції за підтримку й солідарність з народом України та назвав візит М. Вальстрьом «дуже символічним», адже саме на сьогодні шведський парламент ратифікував Угоду про асоціацію між Європейським Союзом та Україною. «Ця подія є проявом солідарності і підтримки України з боку Швеції – традиційного адвоката України в Євросоюзі. Ваша країна протягом тривалого часу робить дуже багато для поглиблення і прискорення європейської інтеграції України», – наголосив Президент.

Президент подякував М. Вальстрьом за її особисту роль у підтримці української незалежності й територіальної цілісності і відзначив позицію Швеції щодо підтримки Мирного плану Президента врегулювання ситуації на Донбасі.

Міністр закордонних справ Швеції повідомила, що її країна

продовжуватиме надавати Україні підтримку, зокрема надасть гуманітарну допомогу регіонам Донбасу, які постраждали від дій бойовиків. М. Вальстрьом також запевнила, що Швеція продовжить відстоювати інтереси України, допомагати в залученні фінансової, політичної, дипломатичної допомоги.

Звертаючись до глави держави, глава МЗС Швеції підкреслила, що Україні ще багато потрібно зробити на шляху реформ, але українці будуть вдячні зусиллям, які утвердять верховенство права, забезпечать енергоефективність, охорону навколишнього середовища, економічні реформи. Вона також відзначила важливість боротьби з корупцією.

Міністр підкреслила, що у Європі розуміють важливість викликів, які постали перед Україною, і сповнені бажання допомогти. «Ми продовжимо допомагати вам. Ми хочемо, щоб ви досягли успіху», – сказала вона.

Також М. Вальстрьом поцікавилася гендерним питанням у контексті новообраного парламенту й майбутнього уряду. У відповідь Президент повідомив, що в новому складі Верховної Ради найбільший відсоток жінок саме у фракції, яка буде сформована з депутатів Блоку П. Порошенка (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua).* – 2014. – 26.11).

Президент зустрівся з делегацією Європейського банку реконструкції і розвитку (ЄБРР) на чолі з президентом ЄБРР С. Чаक्रабарті.

Президент України подякував ЄБРР за високий рівень підтримки. «Європейський банк реконструкції і розвитку, Міжнародний валютний фонд, Світовий банк та Європейський інвестиційний банк є одними з найбільших інвесторів в Україну в сьогоднішній надзвичайно складній ситуації», – наголосив Президент. Глава держави відзначив позитивний досвід залучення ЄБРР у процес реформ в Україні.

Президент ЄБРР повідомив про розширення діяльності банку в Україні, зокрема про збільшення ресурсів і механізмів співпраці. Кількість проектів для України зросла вдвічі. Він також наголосив на зацікавленості ЄБРР упроваджувати більш довготермінові проекти в конкретних секторах української економіки із залученням схем гарантування кредитів й інструментів сприяння реформам.

Президент П. Порошенко звернув увагу на потреби відновлення інфраструктури Донбасу й наголосив, що на початку року планується донорська конференція для України.

Президент ЄБРР С. Чаक्रабарті висловив готовність допомогти в організації донорської конференції, наголосивши на важливості проведення реформ. «Для донорів та інвесторів важливо побачити втілення реформ, відхід від минулого та застосування найкращих практик», – наголосив він, додавши, що необхідна ефективна боротьба з корупцією та зміцнення інституцій.

Співрозмовники приділили значну увагу реформі банківського сектору,

зокрема спільним зусиллям з ЄБРР для побудови стабільної банківської системи. Вони погодилися щодо необхідності законодавчих змін, які унеможливили б зловживання у фінансовій сфері та запровадили б прозорі правила гри на фінансовому ринку, зокрема щодо кредитування комерційних банків. При цьому керуючий директор ЄБРР у країнах Східної Європи та Кавказу Ф. Маліж відзначив високий рівень ефективної співпраці та взаєморозуміння з керівництвом Національного банку України, а також взаємодії задля реформи фінансового сектору України.

Також співрозмовники обговорили розширення співпраці в енергетичній сфері та довготермінові фінансові механізми для модернізації української газотранспортної системи. Зокрема, керуючий директор ЄБРР з питань енергетики та природних ресурсів Р. Пуліті відзначив особливий потенціал українського енергетичного сектору як у його транзитній, так і виробничій складових, зокрема електроенергетики. Він заявив, що Україна може стати великим регіональним енергетичним хабом.

Президент запропонував ЄБРР розглянути можливість фінансової підтримки й кредитування енергетичного сектору в перехідний період реформування.

Директор представництва ЄБРР в Україні Ш. Аджунер також повідомив про рішення виділити 1,5 млн євро на рік для фінансування офісу омбудсмена, який опікуватиметься питаннями бізнесу. Це питання необхідно законодавчо врегулювати і визначитися з кандидатурою.

П. Порошенко також підняв питання про відновлення місця України в Раді директорів ЄБРР, яке було втрачене 2011 р. за часів правління В. Януковича (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua). – 2014. – 25.11*).

Президент підписав Закон України № 1709-VII «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України (щодо деяких питань спадкування)».

Закон спрощує процедуру оформлення спадщини й реєстрації прав громадян на успадковане ними нерухоме майно, насамперед у селі. Тепер мешканці сільських населених пунктів зможуть оформити необхідні документи за місцем проживання. Це не лише робить відповідні послуги більш доступними для спадкоємців, а й зменшить часові та грошові витрати на їх оформлення.

Коментуючи підписаний Закон, перший заступник глави Адміністрації Президента Г. Зубко зазначив, що прийняття цього документа є реалізацією одного з напрямів децентралізації влади, адже органам місцевого самоврядування сільських населених пунктів надаються повноваження щодо оформлення спадщини.

Крім того, Законом України № 1709-VII скасовується обов'язкове проведення оцінки майна і встановлюється нульова ставка оподаткування у випадках спадкування майна спадкоємцями першої та другої черги. Тобто в разі оформлення спадку від чоловіка-дружини, батьків-дітей, баби-діда,

брата-сестри (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua)*). – 2014. – 25.11).

Курс України до Європейського Союзу нелегкий, але незворотний. Про це сказав Прем'єр-міністр України А. Яценюк на останньому засіданні діючого уряду в середу, 26 листопада.

Глава уряду нагадав, що відповідно до Конституції України Кабінет Міністрів складає повноваження перед новообраною Верховною Радою: «Завтра очікується перше засідання новообраного складу українського парламенту, тому сьогодні відбувається останнє засідання чинного українського уряду».

Він нагадав, якою була країна, коли цей уряд розпочав роботу: «Президент утік, уряд втік, резерви розкрадені, газ, який випарувався кудись, кошти, які розтягнуті по кишнях, армія, якої немає, Росія, яка є. Таку країну ми тоді отримали. І велика заслуга в першу чергу українського народу, який сприйняв складність ситуації і підтримав всі ті жорсткі складні непопулярні заходи, які приймалися цим складом Кабінету Міністрів України».

За його словами, за останні 20 років жоден склад Кабінету Міністрів не був у таких умовах, «тому що жоден уряд не був військовим урядом»: «Фактично Україна знаходиться в стані війни з ядерною державою, в стані російської військової агресії, і це – основна небезпека і основний чинник того, як складно зараз в країні. Російська військова агресія призвела до тимчасової втрати контролю як над Автономною Республікою Крим, так і над частинами Донецької і Луганської областей. Із цим викликом ми повинні боротися, і він буде стояти перед наступним урядом, перед Президентом, парламентом і українцями».

Серед основних позитивних зрушень за останні дев'ять місяців А. Яценюк назвав підписання Угоди з Європейським Союзом: «Ми підписали і ратифікували Угоду про політичну асоціацію і економічну інтеграцію з членами Європейського Союзу. Ми почали її виконувати. В рамках економічного аспекту Україна отримала односторонній доступ до європейських ринків, і ми можемо продавати свої товари на території ЄС».

Глава уряду повідомив, що завдяки доступу до ринків ЄС експорт української продукції до країн-членів Європейського Союзу зріс на 12 %: «А це плюс 1,5 млрд дол. США».

Ще одним зрушенням він назвав перехід до другої стадії підготовки до спрощення візового режиму України з ЄС: «У рамках реалізації нашої політики щодо безвізового режиму – запровадження біометричних паспортів. Виділені 150 млн грн на відповідні термінали, встановлені зразки біометричних паспортів».

Він нагадав, що в структурі уряду був створений офіс з питань європейської інтеграції, а в кожному міністерстві з'явилися посади заступників міністрів з питань євроінтеграції, проведено ряд спільних засідань членів уряду з партнерами з Європейської комісії.

«Основні плани – продовжувати те, що розпочав чинний уряд, той фундамент, який ми збудували. На цьому фундаменті треба будувати велику українську хату. Робота не проста, складна, але таке завдання України в цілому, і це завдання можливо виконати тоді, коли Президент, уряд, нова парламентська більшість підтримуються народом України і спільно з українцями кожен робить свою роботу», – сказав А. Яценюк (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*). – 2014. – 26.11).

Часткове закриття тіньових схем дало можливість зібрати в бюджет на 5 % більше, ніж торік.

Незважаючи на падіння промислового виробництва, цього року уряду вдалося зібрати на 5 % більше доходів до бюджету, ніж минулого року. Це відбулося завдяки частковому закриттю тіньових схем, детінізації торгівлі нафтопродуктами й пакету жорстких податкових заходів щодо великого бізнесу, наголосив Прем'єр-міністр України А. Яценюк в середу, 26 листопада, на засіданні уряду, на якому він розповів про результати роботи Кабінету Міністрів України за дев'ять місяців.

А. Яценюк підкреслив, що російська військова агресія «не просто вдарила по українській економіці, а нанесла серйозні збитки країні»: «Це підірвало будь-яку інвестиційну привабливість держави, тому що інвестувати в країні, де стоять російські танки і російські терористи – це ризикована справа».

Тому, за його словами, уряд відновив програму співпраці з Міжнародним валютним фондом, зі Світовим банком, Європейським банком розвитку і реконструкції, Європейським інвестиційним банком: «Сьогодні приватні інвестори не готові йти в Україну, але міжнародні інституційні інвестори допомагають Україні справитися з фінансовими проблемами».

А. Яценюк повідомив, що на сьогодні Україна отримала від міжнародних фінансових організацій загалом 8,6 млрд дол. США: «Із них по боргах, які ми не робили, і по процентах за цими боргами ми заплатили 9,1 млрд дол. США. Ще 1 млрд 670 млн дол. ми заплатили по боргах НАК “Нафтогаз України” – це євробонди, які ми погасили місяць тому».

Він зазначив, що дав доручення Міністерству фінансів, «щоби вся країна бачила, від кого ми отримали гроші і конкретно яким кредиторам гроші ці відправили».

«Ми вдячні за допомогу нашим міжнародним інвесторам, тому що ми по-іншому просто би не справилися з обслуговуванням зовнішніх боргів, які дуже великі», – додав глава уряду.

Основне навантаження державного бюджету, повідомив А. Яценюк, – фінансування соціальних видатків.

А. Яценюк нагадав, що за попередніми прогнозами передбачалося падіння економіки до –10 %: «Сьогодні ми очікуємо “мінус” 7 %, а не “мінус” 10 %. Три відсотки – це серйозний лаг, який нам вдалося досягнути. Проте це все одно мінусова економіка, яка мінусує через російську військову

агресію, неймовірні бюджетні витрати на утримання армії, і яка просто частково знищена на східних територіях України російськими терористами».

Глава уряду підкреслив, що, незважаючи на падіння промислового виробництва на 10 % – «тому що розбомблені шахти й підприємства», уряду вдалося в поточному році зібрати на 5 % більше доходів до державного бюджету, ніж торік: «Це моя відповідь чітка на питання, чи вдалося нам частково закрити тіньові й корупційні схеми. Так, частково це вдалося, у тому числі й через детінізацію торгівлі нафтопродуктами і сплати акцизів по нафтопродуктам, через пакет жорстких податкових заходів, які був в першу чергу спрямований на великий прибутковий бізнес.

Чомусь всім попередникам не вдавалося підняти ренту на руду, нафту і газ. Притому що вони мали більшість в парламенті й декларували хороші цілі. Ми це зробили. Завдяки цьому ми додатково збільшили доходи державного бюджету».

Він нагадав також про прогнози стосовно дефіциту бюджету на рівні – 7 10 %: «Зараз ми втримуємо дефіцит державного бюджету в розмірі 4 %».

А. Яценюк окремо зазначив, що уряду вдалося побудувати систему відшкодування ПДВ: «Незважаючи на складну економічну ситуацію, ми відшкодуємо ПДВ нашим виробникам і, більше того, запровадили публічну систему звітування».

«Частина тіньових схем ліквідована. Частина, звичайно, ні. Треба далі наводити порядок, у першу чергу на митниці в Державній фіскальній службі. Це дасть ще можливість як детінізувати доходи, так і додатково наповнити державний бюджет України», – наголосив Прем'єр-міністр (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*). – 2014. – 26.11).

Прем'єр-міністр України А. Яценюк висловив сподівання, що в новому парламенті буде ухвалений закон про надзвичайний стан в енергетичному секторі та інші закони, «які остаточно виведуть на світло власний видобуток газу і нафти». Про це глава уряду сказав на засіданні Кабінету Міністрів України в середу, 26 листопада.

Він нагадав, що дев'ять місяців тому в резервах НАК «Нафтогаз України» було 5 млрд куб. м так званого буферного газу: «Ми підвищили ці резерви до 17 млрд куб. м. Зараз у зв'язку з низькими температурними режимами ми спожили 2 млрд. Тобто ми тримаємо зараз баланс приблизно на 15 млрд куб. м газу.

Важко, складно, але батареї теплі. Я казав, що тепло не буде, але не замерзнемо. Зараз можу сказати, що буде трошки тепло, але не розслабляйтеся. Газ треба економити».

Він зазначив, що заходи, проведені урядом стосовно підвищення тарифів, не дали результату: «У зв'язку з падінням національної грошової одиниці ми не змогли компенсувати дефіцит НАК “Нафтогаз”. Тарифи не відповідають ринковій ціні, а за газ треба платити по ринку (ринковій ціні. – Прим. ред). Для цього ми з бюджету в цьому році виділили 103 млрд грн

НАК “Нафтогаз України”, щоб купити газ і покрити різницю в тарифах, яку платить населення, і реальною вартістю газу. У тому числі з цих 103 млрд грн у нас було заплачено 1 млрд 670 млн дол. США боргів НАК “Нафтогаз України”».

Водночас, наголосив А. Яценюк, Україні «вдалося злізти з російської газової голки»: «Не повністю, так. Навіть Європа не може повністю звільнитися від російської газової залежності. Але разом із нашими європейськими і американськими партнерами ми на 60 % замінили постачання природного газу з Росії на газ із країн-членів ЄС».

Крім того, за словами глави уряду, вдалося зекономити 500 млн дол. США, відмовившись у червні від тодішньої «російської настійливої пропозиції щодо ціни на газ, яка передбачала так звану тимчасову знижку»: «Той газ, який ми купуємо в європейських партнерів, дешевший, ніж газ, який ми мали купувати в росіян. 500 млн дол. США – це те, що ми мали би заплатити Росії, але не заплатили і залишили в Україні».

А. Яценюк наголосив на необхідності продовжувати диверсифікацію джерел енергопостачання: «Ми з нашими європейськими і американськими партнерами проводимо цю роботу. Ми будемо збільшувати обсяги реверсного постачання газу, будувати нові газогони – про що уряд вже прийняв відповідне рішення, – для диверсифікації шляхів постачання енергетичних ресурсів в Україну».

Він нагадав, що вже підписано ряд контрактів із західними компаніями, зокрема з норвезькою StatOil, німецькими, французькими компаніями: «Наш шлях по енергетичній диверсифікації і зменшення залежності від Росії є успішним і буде продовжуватися».

Також наш уряд з третьої спроби заставив парламент проголосувати закон про модернізацію та експлуатацію газотранспортної системи. Ми розпочали процедуру залучення інвесторів до української ГТС, де державна власність зберігається в контрольному пакеті, а 49 % можуть отримати виключно операторські компанії або наших європейських, або американських партнерів».

Ще одним «дуже хорошим показником» він назвав зменшення споживання газу – на 20 % порівняно з показниками 2013 р.

Уряд також почав програму енергозаміщення – заміни газових котлів на котли, які працюють на інших видах пального. Ця програма почала працювати через «Ощадбанк» і державний бюджет України: «Далі разом із нашими європейськими інвесторами ми будемо фінансувати як лічильники, так і утеплення будинків. А це дасть можливість додаткової економії і відповідно зменшення залежності».

У рамках нашої енергетичної роботи – збільшення обсягу видобутку власного газу і наведення порядку на власному газовому і нафтовому ринку. Тут дуже багато роботи.

Сподіваюся, що в цьому парламенті не буде такого енергетичного лобі, яке було в минулому і не дало нам прийняти закон про надзвичайний стан в енергетичному секторі. І тому в цьому парламенті, де є 300 голосів

проєвропейської більшості, ми прийнемо не тільки цей закон, а всі інші закони, які остаточно виведуть на світло видобуток газу і нафти» (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*). – 2014. – 26.11).

Правительство Украины за девять месяцев своей работы выделило на финансирование армии 19 млрд грн, заявляет Премьер Украины А. Яценюк. «19 млрд грн – это то, что мы собрали и чем профинансировали Вооруженные силы, армию и Нацгвардию», – сказал он, открывая заседание правительства в среду, 26 ноября (<http://korrespondent.net/ukraine/politics/3448501-ukrayna-potratyla-na-armyui-19-mylllyardov-hryven>).

А. Яценюк отметил, что финансирование было направлено на формирование Нацгвардии и закупку новейшей военной техники для ВСУ.

Также Премьер подчеркнул, что минские договоренности, достигнутые в сентябре, все еще могут помочь урегулировать ситуацию на Востоке Украины. По его мнению, необходимо начать с реализации основных трех пунктов: восстановлении контроля украинской стороной за границей, отвода российских войск и сепаратистов с территории Украины, остановки поставок оружия из РФ.

Ранее А. Яценюк заявлял, что украинским властям удалось за три месяца повысить боеспособность украинской армии, на эти цели было дополнительно направлено 10,5 млрд грн.

В свою очередь уполномоченный Президента по мирному урегулированию конфликта на Донбассе И. Герашенко заявляла, что в 2014 г. из госбюджета Украины на армию было выделено более 63 млрд грн, благотворители пожертвовали на Вооруженные силы 155 млн. При этом, по ее словам, Минобороны пока еще использовал только 69,2 % из полученных средств (*Корреспондент.net (http://korrespondent.net)*). – 2014. – 26.11).

У середу, 26 листопада, Прем'єр-міністр України А. Яценюк прийняв міністра закордонних справ Швеції М. Вальстрьом, яка прибула до Києва з візитом.

Глава уряду високо оцінив активну й дружню підтримку, яку Стокгольм надає зусиллям українського уряду з подолання російської агресії та імплементації реформ.

А. Яценюк і М. Вальстрьом обговорили поточну ситуацію на територіях Донецької і Луганської областей, які тимчасово контролюються російськими терористами. Прем'єр-міністр України наголосив на необхідності повного дотримання Росією мінських домовленостей, які передбачають, серед іншого, виведення військ і відновлення контролю на українсько-російському кордоні (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*). – 2014. – 26.11).

У середу, 26 листопада, Прем'єр-міністр України А. Яценюк провів

зустріч з командувачем Збройних сил США у Європі генералом Ф. Брідлавом, який перебуває в Україні з візитом.

Глава уряду України підтвердив готовність української влади створювати всі умови для поглиблення ефективної співпраці між профільними відомствами. У свою чергу генерал Ф. Брідлав високо оцінив українсько-американське співробітництво у військово-технічній сфері.

Прем'єр-міністр А. Яценюк і генерал Ф. Брідлав обговорили військово-політичну ситуацію в Україні, проблеми, які виникають на контрольованих терористами територіях, і перспективи їх вирішення, зокрема в зимовий період.

Під час зустрічі також ішлося про питання військово-технічного співробітництва й підтримку в реалізації реформ в українській оборонній сфері (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua). – 2014. – 26.11).*

У вівторок, 25 листопада, Прем'єр-міністр України А. Яценюк провів зустріч з президентом Європейського банку реконструкції та розвитку С. Чакрабарті, який перебуває в Україні з візитом.

Глава уряду обговорив з президентом ЄБРР пріоритети співробітництва в рамках прийнятого банком 19 листопада пакета зміцнення реформ і кризову підтримку України. Ідеться, зокрема, про прозорість управління державними видатками, стабілізацію банківського сектору, реформу енергетичної галузі.

С. Чакрабарті підтвердив готовність ЄБРР до подальшого збільшення обсягів своєї діяльності в Україні, у тому числі й у фінансовій підтримці корпоративного сектору (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua). – 2014. – 25.11).*

26 листопада на засіданні уряду було схвалено плани заходів з імплементації директив ЄС у сфері енергоефективності.

Прийняття цього рішення стало ще одним кроком у напрямі виконання зобов'язань України перед Європейським Енергетичним Співтовариством.

Згідно з розпорядженням, розробленим Держенергоефективності України, затверджено алгоритм дій з імплементації основних директив ЄС у сфері енергоефективності:

- про ефективність кінцевого використання енергії та енергетичні послуги;
- щодо енергетичної ефективності будівель;
- про вказування за допомогою маркування та стандартної інформації про товар обсягів споживання енергії та інших ресурсів енергоспоживчими продуктами.

Реалізація заходів, визначених планами, здійснюватиметься через зміну законодавства, будівельних норм, впровадження комерційного обліку у сфері комунальних послуг, проведення енергетичних аудитів і запровадження енергетичного маркування продукції.

Передбачається, що всі ці заходи будуть реалізовані вже в першому півріччі 2015 р. (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*). – 2014. – 26.11).

Уряд ухвалив текст Угоди щодо фінансування програми підтримки секторальної політики – Підтримка регіональної політики України. Відповідне рішення було прийняте на засіданні Кабінету Міністрів України 26 листопада. Церемонію підписання Угоди планується провести 27 листопада 2014 р. під час візиту Й. Хана, комісара європейської політики сусідства та переговорів з розширення.

Підписання Угоди дасть змогу залучити допомогу ЄС на суму 55 млн євро (з яких 50 млн євро – кошти секторальної бюджетної підтримки, 5 млн євро – технічна допомога), яка буде спрямована на вдосконалення нормативно-правової бази регіональної політики; забезпечення стабільного й передбачуваного фінансування регіонального розвитку; зміцнення фінансової автономії місцевої влади; запровадження ефективної системи моніторингу та оцінки ефективності реалізації регіональної політики; посилення конкурентоспроможності регіонів України; покращення економічної, соціальної й територіальної згуртованості регіонів.

Угода впроваджуватиметься до 2020 р. Кошти секторальної бюджетної підтримки надходитимуть до державного бюджету траншами (перший – у 2015 р.) (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*). – 2014. – 26.11).

Уряд України планує підписати угоду (у формі обміну листами) з урядом Китайської Народної Республіки про надання Міністерству освіти і науки України комп'ютерного обладнання для загальноосвітніх навчальних закладів України. Відповідним розпорядженням 26 листопада схвалено текст проекту угоди. Повноваження на її підписання надаються заступникові міністра економічного розвитку і торгівлі України, торговому представникові України. Підписання угоди дасть можливість отримати безоплатну допомогу з боку уряду КНР – комп'ютерне обладнання (23 500 комплектів) на загальну суму 90 млн китайських юанів (14,6 млн дол. США).

Специфікацію комп'ютерного обладнання розроблено отримувачем – Міністерством освіти і науки України. Погоджене сторонами обладнання відповідає світовим стандартам і сприятиме комп'ютеризації загальноосвітніх навчальних закладів України й поліпшенню інформаційно-комунікаційних технологій у навчально-виховному процесі.

Нагадаємо, що 24 лютого 2012 р. було підписано аналогічну угоду, у рамках якої китайська сторона вже надала комп'ютерне обладнання (17 193 комплекти) на суму 80 млн китайських юанів (13 млн дол. США) для загальноосвітніх навчальних закладів України, де навчаються діти із сімей, які постраждали від Чорнобильської катастрофи. Починаючи з 2002 р. між Україною та Китаєм укладено 12 міжурядових договорів на загальну суму

370 млн китайських юанів (понад 54,3 млн дол. США) (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua). – 2014. – 26.11).*

Мінагрополітики налагоджує співпрацю з Естонською Республікою у сфері рибного господарства.

Фахівці Міністерства аграрної політики та продовольства України, Держрибагентства України та представників його територіальних органів вирушають з робочим візитом до Естонської Республіки для налагодження співробітництва у сфері рибного господарства. Для Естонії Україна є важливим ринком збуту рибної продукції. Водночас для України Естонська Республіка є державою, де на практиці можна ознайомитися з гармонізацією національного законодавства в галузі рибного господарства й проблемами, які виникли на цьому шляху, нормами та механізмами регулювання субсидій у сфері рибного господарства, наданих Європейським Співтовариством, та досвідом ведення рибного господарства в державах-членах ЄС.

Тож головною метою відрядження до Естонської Республіки є обговорення питання гармонізації законодавчої бази в галузі рибного господарства, боротьби з незаконним, непідзвітним і нерегульованим рибальством, регулювання субсидій, що надходять від ЄС і рибальських організацій, і їхня роль у розвитку рибного господарства.

Зокрема, під час візиту делегації буде взято участь у зустрічі з представниками парламенту, рибогосподарського сектору, з керівниками департаменту сільськогосподарських реєстрів та інформації, а також із представниками рибальських організацій з регіону Чудського озера.

Крім того, заплановано вивчити досвід адаптації законодавства Естонської Республіки в умовах постійних змін Загальноєвропейської політики рибного господарства та ознайомитися з механізмами підтримки державою рибальських і рибопереробних підприємств (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua). – 2014. – 26.11).*

У Міністерстві молоді та спорту України створено постійно діючу комісію з питань виконання взаємних зобов'язань між державою та спортсменами.

Визначено цілі й завдання комісії: моніторинг з метою виявлення фактів порушення взаємних зобов'язань, виявлення та узагальнення підстав для таких порушень, сприяння діям, спрямованим на виконання взаємних зобов'язань, а також підвищення й зміцнення позитивного іміджу українських спортсменів.

«Були причини для створення комісії. Насамперед через перехід українських спортсменів до збірних інших країн. Дехто робить це в робочому порядку, дехто звинувачує в переході невиконання зобов'язань з боку держави. Вважаю, що маємо розглядати всі подібні випадки і встановлювати, хто саме не виконав зобов'язання і з яких причин. Усе має відбуватися чесно

і прозоро», – зазначив міністр молоді та спорту України Д. Булатов під час установчих зборів комісії.

Головою комісії призначено М. Волобуєва, президента Асоціації спортивних журналістів України. До її складу ввійшли представники міністерства, Національного олімпійського комітету, федерацій, спортивні журналісти (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*. – 2014. – 26.11).

У грудні планується запровадження пілотного проекту щодо електронних закупівель товарів.

Серед основних питань, над якими працюють сьогодні фахівці департаменту державних закупівель Мінекономрозвитку, – визначення шляхів реформування системи державних закупівель в Україні, зокрема запровадження електронних закупівель. На це заступник директора департаменту Міністерства економічного розвитку і торгівлі Л. Дудник звернула увагу під час Міжнародної конференції на тему: «Шляхи розвитку системи державних закупівель в Україні в контексті інтеграції до ЄС і ключові проблеми реформування системи державних закупівель», розповідаючи про останні досягнення й зміни у правовій та організаційній структурах системи державних закупівель.

Також вона розповіла, що з грудня планується запровадити пілотний проект щодо електронних закупівель товарів, вартість яких не перевищує пороги, визначені Законом України «Про здійснення державних закупівель». «На сьогодні учасниками пілотного проекту заявили себе Мінекономрозвитку, ДУС, ДП НАЕК “Енергоатом”, Київська МДА. Результати впровадження цього проекту будуть дуже важливими з огляду на оцінку ефективності даної системи й доцільності її розширення на закупівлі, що здійснюються в рамках Закону», – додала Л. Дудник.

Наразі міністерством спільно з громадськими активістами здійснюються заходи організаційного й методологічного характеру з реалізації пілотного проекту впровадження системи електронних закупівель (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*. – 2014. – 26.11).

Замміністра енергетики уволен за видачу разрешення компании «Енергомережа» импортировать электроэнергию из РФ, сообщили в Кабмине.

Кабинет Министров Украины в среду, 26 ноября, на заседании принял решение уволить замминистра энергетики В. Улиду. Об этом журналистам после заседания Кабмина сообщил министр О. Семерак. Он пояснил такое решение тем, что В. Улида подписал 14 ноября разрешение холдинговой компании «Енергомережа» импортировать электроэнергию из России. «Мы отреагировали на недавнее решение Министерства энергетики о согласовании импорта из РФ электроэнергии. Соответствующее разрешение было подписано бывшим заместителем министра В. Улидой. Сегодня он был

уволен на засіданні Кабміна», – сказав О. Семерак (<http://korrespondent.net/ukraine/politics/3448581-zam-prodana-uvolen-zarazshenye-ymporta-elektroenerhyu-uz-rossyy>).

Як повідомлялось, Міністерство енергетики і угольної промисловості України одобрив заяви компаній ДТЭК і «Енергомережа» на імпорту електроенергії з Росії. В свою чергу, видання «Апостроф», посилаючись на документ, підписаний заміністра В. Улидою, писало, що іпоставки електроенергії було дозволено почати з 15 листопада.

«Учитывая то, что в условиях снижения температуры внешней среды и сокращения поставок угля на энергогенерирующие компании ТЭС ожидается дефицит генерирующих мощностей, Минэнергоугля не против импорта электроэнергии из Единой энергетической системы России мощностью до 1500 МВт», – говорится в письме (*Корреспондент.net* (<http://korrespondent.net>)). – 2014. – 26.11).

Держуправління справами не може виконати указ О. Турчинова й продати своє майно, бо частина з нього занесена в перелік об'єктів, які не підлягають приватизації. Про це заявив в коментарі «Українській правді» керівник Держуправління справами С. Березенко.

Він відповів на заяву спікера парламенту О. Турчинова, який обурювався, що ДУС затягнула інвентаризацію й досі не виконала його указу про продаж надлишкового майна. «По-перше, інвентаризація не може бути швидкою, бо у нас понад 40 об'єктів», – пояснив С. Березенко. Але, за його словами, «інвентаризація має чіткий строк – 31 грудня: тоді ми вийдемо і покажемо всі об'єкти, які не беруть участі в забезпеченні діяльності Президента».

«У словах Турчинова, якого я дуже поважаю, є трошки лукавства, бо частина об'єктів, той самий житомирський (лікеро-горілочний завод. – Прим. ред.), ті самі готелі включені в перелік об'єктів, які не підлягають приватизації, – розповів С. Березенко. – Ми б із задоволенням продали частину об'єктів, навіть під час інвентаризації, але Верховна Рада має їх виключити з того переліку. Ми звертались до парламенту з таким проханням. Дати просто свій наказ чи розпорядження “терміново продайте” – це трошки некомпетентно» (*Українська правда (www.pravda.com.ua)*). – 2014. – 26.11).

Минобразования отобрало лицензию у коммерческого вуза М. Поплавского, который был создан на базе национального университета.

Аккредитационная комиссия Министерства образования и науки Украины лишила лицензии частное учебное заведение «Киевский университет культуры» и все его региональные филиалы. Как сообщает пресс-служба министерства, также комиссия передаст документы частного

вуза в Генеральную прокуратуру Украины.

«Имеет место схема. Министерство не имеет следственных функций, чтобы разбираться в ней. Мы передаем дело в Генеральную прокуратуру. Очевидно, что деятельность этого университета связана с Киевским национальным университетом культуры и искусств, поэтому студентов из частного вуза, обучающихся по контракту, нужно перевести в Киевский национальный университет культуры и искусств, потому что его лицензированного объема будет достаточно», – сообщил министр образования и науки С. Квит.

Отметим, основателем Киевского университета культуры является М. Поплавский, который по совместительству еще и ректор Киевского национального университета культуры и искусств.

Как рассказали «Корреспондент.net» студенты столичного коммерческого вуза, фактически они обучаются на базе национального университета. При этом сначала они получали образовательно-квалификационный уровень бакалавра в КУКе, а перед выдачей диплома их переводили в университет. В результате, учась четыре года в частном вузе, все студенты получали диплом государственного университета.

Напомним, в начале ноября сотрудники Генеральной прокуратуры Украины провели обыски в Киевском национальном университете культуры и искусств. Вуз под предлогом карантина был закрыт до 17 ноября (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 26.11).

ПОЛІТИКА

НАТО и Киев составили программу по обеспечению украинской армии.

НАТО поддерживает территориальную целостность Украины и готова обеспечить потребности украинской армии, заявил командующий Вооруженными силами НАТО в Европе Ф. Бридлав, передает «Интерфакс-Украина» (<http://korrespondent.net/ukraine/politics/3448648-nato-y-kyev-sostavyly-prohrammu-po-obespechenyui-ukraynskoi-armyyu>). По его словам, США оценили потребности украинских Вооруженных сил, и все возможности помощи находятся «на столе». Ф. Бридлав сообщил, что перед Украиной стоят серьезные вызовы и США готовы поддержать Киев в этот сложный момент.

По его словам, сегодня усилия мирового сообщества сосредоточены на помощи Украине и на поисках дипломатических путей обеспечения территориальной целостности и суверенитета Украины. «США будут тесно сотрудничать с руководством Украины, чтобы добиться реализации всех этих задач», – сказал главнокомандующий НАТО (*Корреспондент.net* (<http://korrespondent.net>). – 2014. – 26.11).

Глава Евросовета допускает возможность федерализации Украины.

ЕС должен найти такой вариант для выхода из кризиса на Донбассе, по которому Украина должна стать децентрализованным или федерализированным государством. Об этом говорится в заявлении председателя Евросовета Х. Ван Ромпея (<http://korrespondent.net/world/3448361-hlava-evrosoveta-dopuskaet-vozmozhnost-federalyzatsyy-ukrayny>).

«Со времени принятия Минских договоренностей 5 сентября о прекращении огня имеем 1 тыс. погибших. Я уже не называю это прекращением огня. Новый такой режим постигнет подобная участь, если все останется так, как есть, – сказал он 25 ноября в Париже, выступая в Институте политических исследований (Sciences Po). – Необходимо комплексное решение для Украины, чтобы это была децентрализованное (или федерализированное) государство».

Ключевую роль, по его мнению, играет то, что Украина должна сблизиться с ЕС, в соответствии с пожеланиями большинства ее населения, а также установить «правильные отношения» с Россией, с которой она разделяет общую историю, культуру, язык.

Председатель Евросовета также призвал к возвращению политического доверия в диалоге между сторонами. В частности, он выступил за круглый стол в формате «Осло 1993» между ключевыми игроками.

В противном случае, по его мнению, последствия украинского кризиса для Европы могут быть такими же, как в случае балканских войн.

Ранее Президент П. Порошенко заявлял, что украинская власть не пойдет на федерализацию, речь идет только о делегировании полномочий местным советам в рамках децентрализации и действия специальной зоны на Донбассе.

15 ноября П. Порошенко ввел в действие решение СНБО об отмене особого статуса Донбасса (*Корреспондент.net* (<http://korrespondent.net>). – 2014. – 26.11).

Венгрия ратифицировала Соглашение об ассоциации Украины и Евросоюза. Об этом в Twitter сообщил министр иностранных дел Украины П. Климкин. «Венгрия ратифицировала Соглашение об ассоциации Украины с ЕС», – написал он (<http://korrespondent.net/ukraine/politics/3448640-venhryia-ratyfytstvovala-evroassotsyatsyui-ukrayny>).

Отметим, официального заявления парламента Венгрии о ратификации соглашения пока нет. В начале ноября Соглашение об ассоциации Украины с ЕС было ратифицировано Эстонией.

В целом Соглашение уже ратифицировано семью европейскими странами – Румынией, Латвией, Литвой, Болгарией, Мальтой, Словакией и Эстонией.

Как сообщал «Корреспондент.net», 1 ноября частично вступило в силу

Соглашение об ассоциации между Украиной и Евросоюзом. При этом часть положений, касающихся создания зоны свободной торговли, не будет действовать как минимум до конца 2015 г. Имплементация евроассоциации Украины будет проводиться в два этапа (*Корреспондент.net* (<http://korrespondent.net>). – 2014. – 26.11).

Российский президент заявил, что никому не удастся втянуть страну в любые геополитические интриги и конфликты.

Россия никому не угрожает и не будет ввязываться в геополитические интриги, как бы ее туда ни хотели втянуть, заявил президент РФ В. Путин на совещании по развитию Вооруженных сил, передает ТАСС. При этом он отметил необходимость обеспечить надежную защиту суверенитета и целостности России и ее союзников. «Особое внимание обращаю на необходимость комплексного подхода и объединения всех органов государственной власти при решении задач в области обороны страны», – подчеркнул президент (<http://korrespondent.net/world/russia/3448607-putyn-rossyia-ne-budet-vviazuvatsia-v-heopolytycheskye-yntryhy>).

Он отметил, что за последние годы в России завершено формирование целостной системы военного планирования, уточнены подходы к управлению военной организацией, а в январе 2013 г. был утвержден план обороны РФ.

Как сообщал «Корреспондент.net», недавно В. Путин заявил, что Россия не намерена тягаться со странами Запада или возводить новый железный занавес, а будет отстаивать свои геополитические интересы. Российский президент также заявил, что «решения по ситуации вокруг Крыма были просчитаны, а в их успехе сомнений нет, поскольку на стороне России – правда» (*Корреспондент.net* (<http://korrespondent.net>). – 2014. – 26.11).

В России допустили прекращение строительства «Южного потока». Россия не будет строить газопровод «Южный поток», если у Евросоюза нет спроса на снижение рисков по поставкам газа. Такое мнение высказал министр экономического развития России А. Улюкаев, сообщает РИА «Новости» (<http://korrespondent.net/business/companies/3448426-rossyia-mozhet-otkazatsia-ot-stroytelstva-yuzhnoho-potoka>).

«“Южный поток” – это способ снять транзитные риски для европейских потребителей, если у европейских потребителей есть спрос на снижение рисков, то мы построим “Южный поток”, если этого спроса нет, то мы не будем его строить», – заявил А. Улюкаев. Министр при этом отметил, что в случае блокирования проекта Еврокомиссией риск нарушения гарантий поставок газа целиком ляжет на ЕС.

А. Улюкаев также добавил, что планы России по строительству газопровода в Китай никак не связаны с обязательствами перед Евросоюзом. «Газа у нас хватит и для Востока, и для Запада... В данном случае речь идет о

естественной диверсификации и естественном энергетическом балансе поставок для разных потребителей», – подчеркнул министр.

Как сообщал «Корреспондент.net», ранее в России заявили, что строительство газопровода «Южный поток» немного отстает от графика (на месяц. – Ред.), но это не мешает своевременно ввести его в строй.

В свою очередь, в Венгрии приняли закон, позволяющий вести ускоренное строительство газопровода «Южный поток» в обход правил ЕС (*Корреспондент.net* (<http://korrespondent.net>). – 2014. – 26.11).

Проведение референдума о членстве Украины в НАТО в текущих политических и экономических условиях не будет учитывать мнение миллионов украинцев и потому не даст объективного мнения граждан страны. Так лидер общественной организации «Украинский выбор» В. Медведчук прокомментировал заявление Президента Украины П. Порошенко о возможном референдуме о вступлении Украины в НАТО (<http://korrespondent.net/ukraine/3448132-podnymat-seichas-vopros-o-chlenstve-v-nato-kraine-opasno-medvedchuk>).

«Поднимать вопрос членства Украины в НАТО сегодня не только безответственно, но и крайне опасно. Эта тема не объединяет страну, а усиливает раскол. Кроме того, мы не получим объективного, репрезентативного мнения всей Украины. Учитывая то, что в результате АТО из зоны боевых действий выехали сотни тысяч украинцев, что в референдуме не смогут принять участие несколько миллионов наших сограждан, совершенно очевидно: его результаты не будут выражать позицию всех граждан страны», – сказал он.

По мнению В. Медведчука, в нынешних условиях вопрос членства в НАТО – это предмет торгов и спекуляций. «Украине неоднократно давали понять, что ее не готовы видеть не только полноправным членом Альянса, но даже специальным союзником США вне НАТО. Мнение главы МИД Германии Ф.-В. Штайнмайера о том, что Украина не может быть членом НАТО и ЕС – еще одно тому подтверждение. Заявление официального Берлина, который является рупором европейской внешней политики, свидетельствует о реальных намерениях ЕС: Украину в Евросоюзе и НАТО не ждут ни сейчас, ни в обозримом будущем», – резюмировал общественный деятель.

Напомним, ранее министр иностранных дел Германии Ф.-В. Штайнмайер в интервью SPIEGEL ONLINE, опубликованном 23 ноября, заявил, что между Украиной и альянсом возможны партнерские отношения, но о членстве в НАТО речь не идет.

В свою очередь генеральный секретарь Альянса Й. Столтенберг 25 ноября на заседании Парламентской ассамблеи НАТО в Гааге заявил, что двери в альянс для Украины по-прежнему открыты. «Дверь до сих пор открыта. Я помню, что на саммите в Бухаресте мы решили, что Украина станет членом. Это решение до сих пор действительно, если Украина

выполнит критерии для членства», – заявил он (*Корреспондент.net* (<http://korrespondent.net>). – 2014. – 26.11).

В ДНР прибыла делегация из Абхазии. Премьер-министр Абхазии провел «рабочую встречу» с главой самопровозглашенной ДНР. Делегация частично признанной Республики Абхазия во главе с премьер-министром Б. Бутбой прибыла в Донецк, где их встретил глава самопровозглашенной Донецкой народной республики А. Захарченко (<http://korrespondent.net/ukraine/events/3448544-v-dnr-prybyla-delehatsyia-uz-abkhazyu>).

Пресс-служба непризнанной ДНР отметила, что в бизнес-центре «Столичный» А. Захарченко провел «рабочую встречу» с делегацией. В сообщении также сказано, что о результатах встречи стороны сообщат на пресс-конференции, о времени и месте проведения которой станет известно позже.

Ранее сообщалось, что в июле ДНР обратилась за признанием к Абхазии и Приднестровью. В то же время в ноябре Южная Осетия признала независимость ДНР и ЛНР (*Корреспондент.net* (<http://korrespondent.net>). – 2014. – 26.11).

У самопроголошеній ДНР через брак готівки будуть виплачувати зарплату продуктами харчування. Про це йдеться в повідомленні прес-центру самопроголошеної ДНР.

«Для підтримки та забезпечення співробітників, в умовах дефіциту готівкових коштів, передбачено часткове введення натуральної форми оплати праці продовольчими товарами першої необхідності», – йдеться в повідомленні. Крім того, повідомляється, що створено пенсійний фонд так званої Донецької народної республіки, готова до роботи пошта Донбасу, вже відкриті перші відділення зв'язку, в яких розпочаті соціальні виплати. «Найближчими днями ми створимо фонд соціального страхування з тимчасової втрати працездатності та фонд соціального страхування від нещасних випадків на виробництві, а також центр зайнятості», – йдеться в повідомленні самопроголошеної ДНР.

«Вжито екстрені заходи, спрямовані на розвиток мережі філій банків і налагодження системи платіжних терміналів», – повідомляє прес-служба самопроголошеної республіки (*Економічна правда* (www.epravda.com.ua). – 2014. – 26.11).

В четверг, 27 ноября, под Верховной Радой собралось около 100 активистов, а также около десятка машин Автомайдана. В день заседания новой Рады они требуют от новоизбранных депутатов принять законопроекты, направленные на проведение реформ в Украине

(<http://korrespondent.net/ukraine/politics/3448861-voze-rady-sobralys-mytynhuuischye-zdanye-otsepleno-mylytsyei>).

Также под зданием парламента родственники, друзья и активисты требуют расследования дела о пропавшем без вести 75 дней назад добровольца из батальона «Донбасс» Калашникова (Колаш), который был замштаба С. Семенченко (*Корреспондент.net* (<http://korrespondent.net>). – 2014. – 27.11).

В Кривом Роге протестующие штурмовали здание горсовета.

В среду, 26 ноября, под горсоветом в Кривом Роге прошли сразу несколько митингов, активисты требовали люстрации чиновников горсовета. Об этом сообщают местные издания (<http://korrespondent.net/ukraine/politics/3448389-v-kryvom-rohe-protestuuischye-shturmovaly-zdanye-horsoveta>). Здание исполкома оцеплено со всех сторон, часть активистов пыталась прорваться через главный вход.

В 10:00 участники акции протеста объявили бессрчную акцию. В 10:05 депутаты горсовета закончили сессию и оперативно покинули здание через внутренний двор исполкома, передает местное издание 0564.ua.

Митингующие держат плакаты: «Нет вилкуловскому сепаратизму», «Вилкула прочь» и др. В дверях главного входа выбиты стекла.

Напомним, мэром Кривого Рога является Ю. Вилкул – отец одного из лидеров Оппозиционного блока А. Вилкула (*Корреспондент.net* (<http://korrespondent.net>). – 2014. – 26.11).

В Кировограде возле здания областной прокуратуры активисты требовали отставки и. о. прокурора. Как передают местные СМИ, возле прокуратуры подожгли две бочки с шинами, дежурят правоохранители. Часть протестующих находится в здании прокуратуры (*Корреспондент.net* (<http://korrespondent.net/ukraine/events/3447528-v-kyrovohrade-podozhhlyshyny-trebuia-otstavky-prokurora-oblasty>). – 2014. – 24.11).

ЕКОНОМІКА

Получение очередного транша от МВФ оказалось под угрозой.

Миссия МВФ уехала из Киева, не утвердив новые условия программы.

Украина надеется получить от МВФ в начале следующего года 1,4 млрд дол. Однако для получения средств от фонда Украине и Международному валютному фонду необходимо пересмотреть условия реализации кредитной программы stand-by на общую сумму около

16 млрд дол., сообщает «Капитал».

Фонд уже выделил в начале сентября второй транш в размере 1,39 млрд дол.

Заседание совета директоров касательно выделения Украине

объединенного третьего и четвертого траншей ранее планировалось или ближе к концу года – или в начале следующего. Учитывая, что власти Украины и МВФ пока так ни о чем и не договорились, все более вероятным становится именно последний вариант.

По мнению экспертов, достигнуть конкретных договоренностей сторонам помешало отсутствие сформированного нового правительства Украины. Ожидалось, что Киев успеет создать правительство до завершения визита. Тем не менее, Кабмин все еще продолжает работу в старом составе.

В первую очередь новому Кабмину и МВФ надо будет прийти к общему знаменателю по фискальным вопросам. Это возможно только после принятия госбюджета на 2015 г. Но основной проблемой остается вопрос реалистичности главной государственной сметы на следующий год. Предложенный в сентябре и не утвержденный парламентом проект госбюджета был рассчитан на основании прогноза роста экономики на 2% в следующем году. Но с тех пор перспективы заметно ухудшились.

Нынешний прогноз Минфина и НБУ соответствует тому, который фонд прописывал как менее вероятный пессимистичный вариант в конце августа. Как уточнялось в отчете по итогам первой ревизии программы, сокращение реального ВВП может составить 4,2% в случае, если спад в 2014 г. составит 7,3%.

Ряд вопросов с МВФ должен согласовать и Нацбанк. Так, НБУ просил фонд смягчить требования к покупке регулятором валюты на рынке для пополнения золотовалютных резервов. Несмотря на ослабление гривни, в августе в Вашингтоне взяли с НБУ обещание приобрести как минимум 1 млрд дол. на межбанковском рынке до конца года для наполнения резервов.

Также Нацбанк пообещал строго ограничить продажу валюты «Нефтегазу» и правительству и не продавать валюту местным властям, которые будут приобретать ее на открытом рынке. И если в сентябре – октябре Нацбанк все еще продавал валюту на межбанке, потратив на это 3,9 млрд дол. из ЗВР, то в ноябре вливания прекратились вместе с введением валютных аукционов для поиска равновесного курса.

Кроме того, ранее Нацбанк обязался к концу года накопить 16,2 млрд дол., но уже сейчас понятно, что сделать это невозможно. В октябре резервы упали до девятилетнего минимума – до 12,6 млрд дол. При этом до конца года резервы сократятся еще на 3,8 млрд дол., необходимых для выплат НАК «Нефтегаз Украина» за уже использованный газ и для предоплаты (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2014. – 26.11).

Инвесторы в течение ближайших трех лет готовы вложить в агропромышленный комплекс Украины около 2,5 млрд евро. Об этом говорится в сообщении пресс-службы Европейского банка реконструкции и развития.

«Ведущие участники агробизнеса, как иностранные, так и

отечественные, недавно подтвердили свою готовность инвестировать 2,5 млрд евро в агробизнес Украины», – говорится в сообщении. Как отмечается, с начала года ЕБРР выделил более 283 млн евро на 135 новых проектов в сфере АПК Украины.

Напомним, ранее сообщалось, что совет директоров ЕБРР выступил с предложением внести 350 млн евро на строительство нового безопасного конфайнмента над Чернобыльской атомной электростанцией (ЧАЭС).

Кроме того, стало известно, что Европейский банк реконструкции и развития учредил специальный фонд для поддержки экономических реформ в Украине (*Finance.ua* (<http://news.finance.ua>). – 2014. – 26.11).

Глава Нацбанка В. Гонтарева рассказала об очередной встрече с банкирами.

Национальный банк Украины призывает банки выставлять реальные котировки на валютных аукционах, способствуя выявлению равновесного курса гривни.

«Глава Нацбанка В. Гонтарева поддержала предложение продолжить проведение ежедневных аукционов, но отметила, что банки должны указывать реальные котировки валют, чтобы не препятствовать поиску равновесного курса гривни», – сообщается на странице НБУ в сети Facebook со ссылкой на итоги совещания с банкирами. В сообщении подчеркивается, что если руководители банков видят рыночный курс на более высоком уровне, то они должны предоставлять реальные котировки на аукцион. При этом в сообщении отмечается, что ежедневные валютные аукционы имеют целью не удовлетворение спроса на валюту, а выявление равновесного курса.

По словам В. Гонтаревой, вскоре Нацбанк рассмотрит возможность перехода к форме традиционного голландского аукциона и отмены индикативного курса. В сообщении также указывается, что Независимая ассоциация банков Украины выступила за повышение учетной ставки до уровня показателя инфляции.

«Недавно Нацбанк уже повысил учетную ставку с 12,5 до 14 %, поэтому не считает целесообразным повышать ее сейчас, ведь ставка, устанавливаемая во время еженедельных тендеров по предоставлению кредитов рефинансирования под залог ОВГЗ, сейчас на уровне 19–20 %, а ставка по стабилизационным кредитам составляет 21 % (полтора учетной ставки Нацбанка) и находится в рамках инфляции, которая с начала года составила 20,4 %», – подчеркивается в сообщении.

Глава НБУ также проинформировала участников совещания, что Нацбанком было принято решение о снижении удельного веса золота в резервах до 7 % (плюс/минус 2 %). «На сегодняшний день его доля в резервах составляет почти 8 % и полностью соответствует указанному ориентиру. Мы сбалансировали свои резервы, упорядочили их структуру», – цитируется в сообщении В. Гонтарева.

Помимо того, согласно сообщению, участники встречи также

договорились о формировании инициативной группы по решению проблемы реструктуризации валютных кредитов. В состав этой группы войдут представители банков, специалисты банковских ассоциаций и члены Общественного совета при НБУ (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2014. – 25.11).

Банкомати та POS-термінали повинні бути відключені на неконтрольованих українською владою територіях у зоні проведення АТО в Донецькій і Луганській областях. Про це повідомили в Нацбанку, роз'яснюючи позицію регулятора щодо поточного режиму проведення розрахунків на таких територіях, передає «Інтерфакс-Україна».

Разом з тим, згідно з повідомленням, поточні вимоги НБУ не передбачають заборону на обслуговування платіжних карт, випущених банківськими установами для фізосіб, які проживають на непідконтрольних українській владі територіях, при проведенні розрахунків на територіях, підконтрольних Києву (*Економічна правда* (www.epravda.com.ua). – 2014. – 26.11).

Укрзалізниця обладнала електроопаленням понад 90 % пасажирських поїздів. Для забезпечення зимових пасажирських перевезень із початку року залізничники підготували 3158 вагонів на загальну суму понад 400 млн грн. Наразі 90,2 % пасажирських поїздів обладнані електроопаленням, що на 20 % більше, ніж було в 2009 р. Про це повідомили в департаменті пасажирських перевезень далекого сполучення.

Завдяки переобладнанню та модернізації систем опалення пасажирського рухомого складу Укрзалізниця зекономить 20 % вугілля порівняно з минулим роком. «Більшість пасажирських вагонів залишаються на комплексному опаленні, тобто при необхідності можна перейти на альтернативний метод – це ще один “ступінь захисту”. Навіть в Європі ще не вигадали чогось кращого, – пояснив заступник начальника департаменту Т. Пасічник. – Поїзні бригади мають підтримувати температурний режим відповідно до встановлених нормативних показників».

Згідно із санітарними правилами на залізничному транспорті вагони починають опалювати при температурі зовнішнього повітря (+ 10°C) та нижче, а норми зимового температурного режиму у пасажирських поїздах у дальньому сполученні становлять + 18°C – + 22°C. При зниженні температури нижче 18°C поїзна бригада протоплює вагон перехідним опаленням (*Урядовий портал* (www.kmi.gov.ua). – 2014. – 26.11).

25 листопада 2014 р., відповідно до графіка поденного фінансування пенсійних виплат на поточний місяць, Пенсійний фонд України завершив фінансування пенсій за листопад. На їх забезпечення спрямовано 20,7 млрд

грн.

З огляду на непідконтрольність окремих територій Донецької та Луганської областей українській владі виплати пенсіонерам цих регіонів України профінансовані не в повному обсязі (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua). – 2014. – 25.11*).

«Візз Ейр Україна» залишиться на українському ринку.

Авіакомпанія «Візз Ейр Україна», що входить до групи Wizz Air, зазначає, що новий порядок видачі призначень на авіамаршрути дасть змогу зберегти поточні призначення та виконувати згідно з ними авіарейси. Про це йдеться в повідомленні авіакомпанії, передає «Інтерфакс-Україна».

«Під час зустрічі в Мінінфраструктури глава Державіаслужби уточнив, що новий порядок дозволить авіакомпаніям зберегти поточні призначення на регулярні авіап перевезення. Якщо авіакомпанія планує подавати заявки на нові маршрути, вона буде повинна дотримуватися положень нового закону», – повідомили в авіакомпанії.

Також у компанії відзначили, що позитивним моментом нового документа є те, що авіакомпанії зможуть зберегти поточні напрямки. «Однак ми стурбовані тим, що вимога виконувати внутрішні рейси не дозволить нам розширювати нашу мережу доступних за ціною міжнародних перельотів. Також ми не отримали відповіді, чому отримані нами призначення на перельоти з Києва до Риму, Барселони, Варшави та Будапешта не були підписані главою Державіаслужби, що необхідно для того, щоб почати виконувати ці рейси», – підкреслили в «Візз Ейр Україна».

Нагадаємо, компанія «Візз Ейр Україна» обслуговує перельоти по 16 маршрутам у шість країн з двох українських міст (*Економічна правда (www.epravda.com.ua). – 2014. – 26.11*).

ЕКОНОМІКА УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ

СВІТОВИХ КРИЗОВИХ ТЕНДЕНЦІЙ

Державний та гарантований держборг України станом на 31 жовтня становив 72,995 млрд дол. США. Про це повідомляє УНН з посиланням на прес-службу Міністерства фінансів України.

Зокрема, державний та гарантований державою зовнішній борг становив 515 млрд 948 млн 744,82 тис. грн (54,58 % від загальної суми державного та гарантованого державою боргу) або 39 млрд 839 млн 497,65 тис. дол. США; державний та гарантований державою внутрішній борг – 429 млрд 381 млн 855,97 тис. грн (45,42 %) або 33 млрд 155 млн 148,87 тис. дол. США.

При цьому державний борг України становив

809 млрд 716 млн 597,92 тис. грн (85,65 % від загальної суми державного та гарантованого державою боргу) або 62 млрд 523 млн 75,84 тис. дол. США, а зовнішній борг країни становив 409 млрд 463 млн 418,76 тис. грн (43,31 % від загальної суми державного та гарантованого державою боргу) або 31 млрд 617 млн 126,84 тис. дол. США.

Крім того, гарантований державою борг України становив 13 млрд 614 млн 2,87 тис. грн, або 10 млрд 471 млн 570,68 тис. дол. США, у тому числі: гарантований зовнішній борг – 106 млрд 485 млн 326,06 тис. грн, або 8 млрд 222 млн 370,81 тис. дол. США; гарантований внутрішній борг – 29 млрд 128 млн 676,81 тис. грн, або 2 млрд 249 млн 199,87 тис. дол. США (*Українські Національні Новини (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 26.11*).

Задолженность по зарплате в Украине превысила 2 млрд грн.

Наибольшая задолженность сформировалась в областях, на территории которых проводится антитеррористическая операция.

Задолженность по выплате заработной платы в Украине по состоянию на 1 ноября составила 2,205 млрд грн, сообщает Государственная служба статистики.

За месяц этот показатель возрос на 14,4 %, так как на 1 октября задолженность составила 1,927 млрд грн.

Задолженность экономически активных предприятий составляет 1,799 млрд грн (81,6 % от всей задолженности), предприятий-банкротов – 371,1 млн грн (16,8 %), экономически неактивных предприятий – 35,1 млн грн (1,6 %).

Наибольшая задолженность в октябре сформировалась в областях, на территории которых с апреля проводится антитеррористическая операция.

Так, в Донецкой области задолженность за месяц увеличилась в 1,5 раза – с 640,4 млн грн до 944,1 млн грн. По Луганской области данные еще уточняются (*Минфин.com.ua (<http://minfin.com.ua>). – 2014. – 25.11*).

Предприятия Украины за девять месяцев понесли 168 млрд грн убытка. Исключением стали лишь малые предприятия и бюджетные учреждения. За аналогичный период прошлого года было получено 24,106 млрд грн прибыли. Об этом сообщает пресс-служба Государственной службы статистики Украины.

В январе – сентябре по сравнению с аналогичным периодом прошлого года финансовый результат прибыльных предприятий возрос на 68,2 % – до 215,507 млрд грн. Одновременно финансовый результат убыточных предприятий увеличился в 3,7 раза – до 383,533 млрд грн.

Наибольший рост прибыли – в четыре раза – зафиксирован в финансовой и страховой деятельности, а также в отраслях искусства, спорта и отдыха. Наибольший рост убытков – более чем в пять раз – показали предприятия, работающие в отраслях сельского хозяйства,

профессиональной и научной деятельности, здравоохранения, операций с недвижимостью.

За указанный период количество убыточных предприятий по отношению к общему их количеству возросло на 3,9 п. п. – до 44,2 %.

Данные приведены без учета временно оккупированной территории Автономной Республики Крым и г. Севастополь (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2014. – 25.11).

В Украине дорожает подсолнечное масло – к 2015 г. 1 л возрастет в цене на 3–5 грн.

В ноябре цены на подсолнечное масло в Украине резко пошли вверх. А к Новому году в рознице продукт будет стоить минимум на 20 % дороже – 21–22 грн/л вместо нынешних 17–20 грн, считают опрошенные эксперты.

По данным компании «УкрАгроКонсалт», к 20 ноября стоимость подсолнечного масла у производителей достигла 13,3–13,6 тыс. грн/т. При этом, по словам специалиста-аналитика информационной компании «ПроАгро», Я. Левицкого, цены возросли сразу на 1 тыс. грн/т сырого подсолнечного масла всего за неделю.

После этого подорожания литр нерафинированного масла возрос в цене с 11 до 12 грн в опте. «Соответственно, рафинированный продукт минимально стоит уже 16–17 грн/л. Добавьте сюда цену розлива по бутылкам и стоимость доставки в магазины и вы получите цену не ниже 18 грн/л. С учетом торговой надбавки около 20 % мы получим розничную цену на полке примерно в 21–22 грн/л.», – пояснил Я. Левицкий.

По словам эксперта, пока масло по новым ценам попадет на полки магазинов, пройдет около месяца. Поэтому уже к Новому году бутылка обычного рафинированного и дезодорированного масла будет стоить больше 20 грн. «Раскрученные торговые марки будут еще дороже, так как потребитель вынужден доплачивать за бренд», – говорит Я. Левицкий.

Этому есть несколько причин: девальвация гривни, сокращение урожая и высокая конкуренция между переработчиками при закупках сырья. Прежде всего, по словам экспертов, сыграл свою роль валютный курс: обесценивание гривни оказалось значительно больше, чем снижение цены на сырье в долларовом эквиваленте. То есть цена на «семечку» в гривне не уменьшилась.

Кроме того, по словам Я. Левицкого, уборка урожая уже закончилась, а цены на подсолнечник обычно снижаются, только когда идет сбор нового урожая или когда нет сбыта масла за границу.

Ограничений по сбыту за границу тоже не ожидается. Скорее, наоборот. «Сейчас появились новые рынки сбыта для нашего продукта, например, Китай, который уже на третьем месте после Индии и ЕС. А потому нельзя рассчитывать, что цены пойдут вниз из-за затоваривания внутреннего украинского рынка», – считает эксперт «Про Агро» (*Finance.ua* (<http://news.finance.ua>). – 2014. – 25.11).

Тариф на проїзд у Київському метрополітені буде збільшено до 4 грн. Про це сказав перший заступник голови Київської міськдержадміністрації І. Ніконов на прес-брифінгу у вівторок, передає «Інтерфакс-Україна».

«Думаю, що ціна проїзду в метро становитиме близько 4 грн – не більше. Але, звичайно, це має ще вирішуватися Київською міськдержадміністрацією і проходити громадські слухання», – сказав він. При цьому І. Ніконов зазначив, що заплановано запровадити систему проїзних документів, за якими вартість проїзду буде нижчою. Водночас він не навів якоїсь конкретної цифри. Щодо терміну введення нового тарифу на проїзд у київському метро він сказав, що це буде не раніше лютого 2015 р.

Крім того, за словами заступника голови КМДА, заплановано підвищення вартості проїзду в наземному комунальному транспорті столиці, однак вона буде нижчою за 4 грн (*Економічна правда (www.epravda.com.ua)*. – 2014. – 26.11).

Организация экономического сотрудничества и развития ожидает роста мирового ВВП на 3,3 % в 2014 г., 3,7 % в 2015 г. и 3,9 % в 2016 г. Об этом сообщает «Інтерфакс-Україна».

Оценки совпадают с промежуточными значениями, обнародованными в начале ноября, но во многом слабее майских прогнозов организации.

Как говорится в докладе, ВВП еврозоны возрастет в этом году на 0,8 %, США – на 2,2 %, Японии – на 0,9 %, Китая – на 7,3 %. Повышение в странах, входящих в ОЭСР, составит 1,8 %.

Темпы роста для этих стран, кроме Китая, усилятся в следующем году, ожидают эксперты организации (*Минфин.com.ua (http://minfin.com.ua)*. – 2014. – 25.11).

Мінфін РФ оцінює втрати бюджету в 2015 р. від погіршення зовнішньої кон'юнктури, зниження економічного зростання в РФ, а також скорочення імпорту в 1 трлн р. Про це повідомив у Раді Федерації міністр фінансів А. Силуанов, пише «Прайм».

Глава Мінфіну нагадав, що, згідно з оцінками відомства, при збереженні нинішньої кон'юнктури ринку, тобто ослабленні рубля та збереженні ціни на нафту на нинішньому рівні, втрати бюджету можуть становити 500 млрд руб. Крім того, за словами А. Силуанова, приблизно в таку ж суму оцінюються втрати, пов'язані зі зниженням темпів зростання економіки та обсягів імпорту. «Є ще ризики зниження темпів економічного зростання. Ми запланували в 2015 р. 1,2 % (зростання ВВП). Можливо, буде нижчим. Ризик по імпорту – це теж недонадходження доходів. Ми такі ризики оцінюємо ще на 500 млрд р.», – підкреслив міністр (*Економічна правда (www.epravda.com.ua)*. – 2014. – 26.11).

Инфляция в Японии может достичь целевого показателя в 2 % в следующем финансовом году, который начнется в апреле 2015 г., или около того. Об этом заявил глава Банка Японии Х. Курода, сообщает Delo.

Выступая перед представителями японского бизнеса в Нагое, Х. Курода отметил, что Центробанк продолжит принимать меры для стимулирования инфляции. Банк Японии при необходимости будет корректировать свою беспрецедентную стимулирующую политику для достижения целевого показателя инфляции, заявил он. При этом Х. Курода отметил, что японский ЦБ достиг устойчивого прогресса в изменении «дефляционного мышления».

Инфляция без учета свежих продуктов питания – индикатор, для которого Банк Японии установил целевой показатель в 2 % – составила в октябре 0,9 %, прогнозируют эксперты, опрошенные агентством Bloomberg.

Глава Банка Японии призвал руководителей компаний более продуктивно использовать прибыли, увеличивая инвестиции в производственные мощности и создание рабочих мест, чтобы воспользоваться преимуществом слабой иены.

Он отметил, что слабая иена поддерживает объемы экспорта и прибыли экспортеров, при этом японский ЦБ намерен внимательно отслеживать колебания валютных курсов.

«Более продуктивное использование прибылей японскими компаниями очень важно», – заявил Х. Курода.

Прибыли японских экспортеров растут на фоне ослабления иены в результате стимулирующей политики Банка Японии. Совокупный объем денежных средств на счетах местных компаний близок к рекордному уровню, тогда как их капиталовложения во II квартале 2014 г. были на 50 % ниже пикового показателя, отмеченного в январе – марте 2007 г. (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2014. – 26.11).